

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний технологічний університет
Кафедра обліку та аудиту



КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: *«Готівкові грошові кошти та розрахунки в
ТОВ «ДРУЖБА СВК»: облік та аудит»*

на здобуття ступеню вищої освіти «бакалавр»

Здобувач Власів Семен С.

4 курсу 431 групи

Керівники проф. Купріна Н.М.

доц. Тарасова О.В.

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від ”14“ червня 2023 р., протокол № 15.

Завідувач кафедри обліку та аудиту _____ проф. Немченко В.В.

Одеса – 2023 рік

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет *економіки бізнесу і контролю*

Кафедра *обліку та аудиту*

Ступінь вищої освіти *“бакалавр”*

Спеціальність *071 “Облік і оподаткування”*

Освітня програма *“Облік і аудит”*

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри обліку та аудиту

“ ” _____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Влаєву Семену Сергійовичу

1. Тема роботи: ***«Готівкові грошові кошти та розрахунки в ТОВ «ДРУЖБА СВК»: облік та аудит»***

Затверджена наказом ОНТУ від 31 березня 2023 р. наказ № 118-03

2. Термін здачі здобувачем закінченої роботи ***02 червня 2023 р.***

3. Вихідні дані до роботи: ***Звітні дані про діяльність підприємства за 2020-2021 р.р.***

4. ***Перелік питань, які потрібно розробити: Законодавча база та теоретичні основи обліку готівкових грошових коштів та розрахунків підприємства. Сутність, законодавча база та порядок проведення аудиту готівкових розрахунків підприємства та розрахунків ними. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві та фінансового обліку готівкових грошових розрахунків на ньому. Висновки та пропозиції.***

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) –

6. Консультанти по роботі, із зазначенням розділів роботи, що стосуються їх:

Розділ	Консультант (вчене звання, П.І. п-Б)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 31 січня 2023 р.

Керівники _____ проф. Купріна Н.М.

_____ доц. Тарасова О.В.

Завдання прийняв до виконання _____ Влаєв Семен С.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1. <i>Розробка теоретичного розділу кваліфікаційної роботи</i>	31.01.23 - 05.03.23	
2. <i>Сутність, законодавча база та порядок проведення аудиту за напрямом кваліфікаційної роботи</i>	06.03.23 - 25.04.23	
3. <i>Організація бухгалтерського обліку на підприємстві та обліку за напрямом кваліфікаційної роботи на ньому</i>	26.04.23 - 25.05.23	
4. <i>Оформлення кваліфікаційної роботи</i>	26.05.23 - 02.06.23	

Здобувач _____ Влаєв Семен С.

Керівники роботи _____ проф. Купріна Н.М.

_____ доц. Тарасова О.В.

Несу відповідальність за ідентичність електронного та друкованого варіантів кваліфікаційної роботи, даю згоду на обробку персональних даних та не заперечую проти розміщення кваліфікаційної роботи на офіційних web-ресурсах ОНТУ.

Підтверджую, що в кваліфікаційній роботі відсутні порушення норм академічної доброчесності.

Здобувач _____ Влаєв Семен С.

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи на тему: «Готівкові грошові кошти та
розрахунки в ТОВ «ДРУЖБА СВК»:
облік та аудит

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів фінансового обліку та аудиту готівкових грошових коштів на прикладі ТОВ «Дружба СВК», розробка пропозицій та рекомендацій щодо їх удосконалення з метою підвищення ефективності функціонування підприємства.

Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів: у першому розділі розглядаються теоретичні питання сутності та класифікації грошових коштів підприємства відповідно до праць вчених та НП(С)БО, організація обліку готівкових розрахунків відповідно законодавчих актів і нормативних документів та практичних джерел, а також особливості документального та фінансового обліку готівкових розрахунків та руху готівкових грошових коштів. У другому розділі проведено дослідження методики проведення аудиту готівкових грошових коштів на підприємстві, складено аудиторський висновок на прикладі ТОВ «Дружба СВК». У третьому розділі розглядаються особливості організації бухгалтерського обліку в ТОВ «Дружба СВК», досліджено фінансовий облік готівкових грошових коштів та розрахунків, проведено економічний аналіз грошових коштів підприємства, що досліджувалось.

У завершальній частині кваліфікаційної роботи сформульовані висновки і пропозиції щодо удосконалення фінансового обліку, проведення аудиту і економічного аналізу готівкових грошових коштів та розрахунків в ТОВ «Дружба СВК».

Кваліфікаційна робота містить:

текстової частини	– 61 с.
таблиць	– 15
рисуноків	– 8

ЗМІСТ

с.

ВСТУП.....	5
1. ЗАКОНОДАВЧА БАЗА ТА ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ГОТІВКОВИХ ГРОШОВИХ КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	8
1.1. Сутність грошових коштів і готівкових розрахунків, їх класифікація	8
1.2. Нормативне забезпечення організації обліку розрахунків готівковими грошовими коштами.....	17
1.3. Синтетичний облік руху готівкових грошових коштів.....	19
2. МЕТОДИКА АУДИТУ ГОТІВКОВИХ ГРОШОВИХ КОШТІВ В ТОВ «ДРУЖБА СВК».....	25
2.1. Теоретичні основи аудиту руху готівкових грошових коштів.....	25
2.3. Аудиторський висновок.....	30
3. ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ ТА ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ГОТІВКОВИХ ГРОШОВИХ КОШТІВ В ТОВ «ДРУЖБА СВК».....	36
3.1. Техніко-економічна характеристика підприємства та аналіз його грошових коштів.....	36
3.2. Організація обліку на підприємстві.....	44
3.3. Облік готівкових грошових коштів та розрахунків.....	54
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	62

ВСТУП

Грошові кошти є ресурсом забезпечення платоспроможності підприємства. Їх надходження та витрачання формується в результаті господарських операцій та потребує цільової направленості для досягнення поставлених господарських завдань підприємства. Не зважаючи на те, що грошові кошти займають невагому питому вагу у загальній сумі активів підприємства, вони виконують вкрай важливу роль у його функціонуванні та розвитку.

Сутність та підходи до класифікації категорії «Грошові кошти» відповідно до нормативно-правових актів, що регулюють їх оподаткування та облік в усіх суб'єктах господарювання, за формами фінансової звітності регулюються Національним Положенням (Стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», який затверджено наказом Міністерство фінансів України від 07.02.2013 р. (зі змінами та доповненнями), Інструкцією «Про застосування плану рахунків» від 30.11.1999 №291 (зі змінами) та Наказом «Про зат-

Здобувач	Власів Семен С.			КРБ.ОтаА.1.118-03.1.5			
				Текстова частина	Стад		Стор.
Керівники	Купріна Н.М.					5	61
	Тарасова О.В.				ОНТУ		
Зав.каф.	Немченко В.В.						

вердження плану рахунків та його застосування» від 30.11.1999 № 291 (зі змінами), Постановою «Про затвердження Інструкції про порядок організації касової роботи та проведення платіжних операцій надавачами платіжних послуг в Україні» від 29.12.2017 №148 (зі змінами), іншими нормативними документами.

Наше дослідження показало, що економічній літературі грошові кошти трактують по-різному: «як економічні відносини між суб'єктами господарювання, як товар, як загальний еквівалент вартості тощо». Для визначення поняття «грошові кошти» науковцями використовується чималий діапазон термінів: «гроші», «грошові потоки», «готівка», «фінансові ресурси», що призводить до різноманітного тлумачення сутності цих тверджень в бухгалтерському обліку. М. Білоусов, Ф. Бутинець, М.Гриненко, І. Костенко, О. Кучеренко, Л. Кулаковська, Н. Купріна, М.Лучко, Н.Мельниченко, Н.Малюга, Т. Ступницька, Н. Остап'юк, Ю.Піча, Л.Чижевська, та ін. зосереджується на вивченні проблем фінансового обліку та аудиту грошових коштів, в тому числі готівкових, а також на розробці методів забезпечення їх аналізу, контролю та управління рухом на підприємствах. Також важливими дослідженнями є роботи, що присвячені питанням аудиту готівкових операцій та економічного аналізу грошових коштів, але й в теперішній потребують додаткового дослідження, що підтверджує актуальність теми дослідження.

Метою даної кваліфікаційної роботи є вивчення діючої системи фінансового обліку та аудиту готівкових грошових коштів та готівкових розрахунків та їх удосконалення на прикладі підприємства ТОВ «Дружба СВК». Задачами дослідження в кваліфікаційній роботі є:

- вивчення сутності грошових коштів та готівкових розрахунків, їх класифікації відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, трактувань науковців, інших нормативних та законодавчих актів, особливостей організації їх фінансового обліку та проведення аудиту;

- дослідження особливостей документального оформлення руху та фінансового обліку готівкових грошових коштів підприємства;

– дослідження особливості сучасної методики проведення аудиту готівкових грошових коштів та готівкових розрахунків, складання аудиторського висновку;

– дослідження організації бухгалтерського обліку, фінансового обліку готівкових грошових коштів і проведення їх економічного аналізу, як елементу оборотних активів, в ТОВ «Дружба СВК»;

– розробка заходів щодо вдосконалення ведення фінансового обліку, економічного аналізу та аудиту на прикладі підприємства АПК – ТОВ «Дружба СВК».

Об'єктом дослідження в даній кваліфікаційній роботі є готівкові грошові кошти та розрахунки підприємства, а предметом дослідження – облік та аудит готівкових грошових коштів та розрахунків підприємства.

1. ЗАКОНОДАВЧА БАЗА ТА ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ГОТІВКОВИХ ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА РОЗРАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність і класифікація грошових коштів і готівкових розрахунків

Грошові кошти є ресурсом забезпечення платоспроможності підприємства. Їх надходження та витрачання формується в результаті господарських операцій та потребує цільової направленості для досягнення поставлених господарських завдань підприємства. Не зважаючи на те, що грошові кошти займають невагому питому вагу у загальній сумі активів підприємства, вони виконують вкрай важливу роль у його функціонуванні та розвитку [20].

В економічній літературі грошові кошти трактують по-різному: «як економічні відносини між суб'єктами господарювання, як товар, як загальний еквівалент вартості тощо» [20].

Для визначення поняття «грошові кошти» науковцями використовується чималий діапазон термінів: «гроші», «грошові потоки», «готівка», «фінансові ресурси», що призводить до різноманітного тлумачення сутності цих тверджень в бухгалтерському обліку.

Наприклад, М. Білоусов, зосереджується на вивченні проблем фінансового обліку та аудиту готівки, а також на розробці методів забезпечення контролю за готівкою на підприємствах. Також важливими дослідженнями є роботи О. Кучеренко, що присвячені питанням внутрішнього фінансового контролю та оптимізації готівкових операцій [43].

До інших українських вчених, які внесли свій вклад у дослідження бухгалтерського обліку готівкових розрахунків, належать Л. Коваленко, М.Гриненко, І. Костенко та Н. Мельниченко, але потребують додаткового дослідження.

Так, «гроші зачаровують людей. Через них вони страждають, для них працюють. Вони вигадують найбільш майстерні способи отримати їх і найбільш майстерні способи витратити їх. Гроші – єдиний товар, який не можна використовувати інакше, ніж як звільнитися від них. Вони не нагодують вас, не одягнуть, не дадуть притулку та не розважать до тих пір, доки ви не витратите або не інвестуєте їх. Люди майже все зроблять для грошей і гроші майже все зроблять для людей. Гроші – це загадка, що вабить, повторюється та змінює маски», – пише К. Р. Макконелл [1].

Бутинець Ф.Ф. вважає, що «гроші – це металеві та/або паперові знаки, що є мірою вартості при купівлі-продажу і виконують роль всезагального еквівалента, тобто, виражають вартість всіх інших товарів і обмінюються на будь-який з них» [2].

Чухно А.А. зазначає, що «у процесі тривалої історичної взаємодії золота і банкнот, кредитних грошей перемогли останні, стався перехід від грошей товару до кредитних грошей, грошей-капіталу. Сучасні гроші – це кредитні гроші, які виражають рух позикового капіталу, тому вони, намальовані на папері чи у формі електронної картки, виражають рух позикового капіталу, що визначає їхню матеріальну природу» [3].

М.В. Дерій зазначає, що «гроші як один із елементів ефективного функціонування будь-якого підприємства. Саме вони проходять крізь всі економічні, бізнесові взаємовідносини та розрахунки, відображаються в облікових документах, пов'язані з витратами, доходами, фінансовими результатами і реалізують кінцеву мету економічної діяльності – отримання прибутку» [4].

Таким чином, гроші є основним засобом для здійснення розрахунків у вигляді монет, електронних грошей та паперових банкнот. Грошові кошти – це «реальні гроші, з їх допомогою підприємство розраховується з постачальниками та іншими кредиторами за придбані товари та/або надані послуги» [20].

Поняття «грошові кошти» більшість науковців описують як ліквідні активи підприємства. Проте дане визначення не відображає в повному обсязі їх сутності, бо грошові кошти також використовують для здійснення розрахунків. Розглянемо трактування змісту поняття «грошових коштів» в окремих нормативних та літературних джерелах.

З табл. 1.1. бачимо, що сформульовані визначення поняття «грошові кошти» у нормативних документах лише перераховують його складові.

Таблиця 1.1 – Визначення сутності категорії «готівкові грошові кошти»*

Автор, джерело	Визначення
Дерій М. В., [4]	Це кошти в касі та депозити до запитання.
А. А. Чухно, [3]	Це готівка, кошти на рахунках у банку та депозити до запитання.
Бутинець Ф.Ф., [7]	Це готівка, кошти на рахунках банках і депозити до запитання
Осовська Г.В., [8]	Це доходи і надходження, що акумулюються у грошовій формі на рахунках підприємств, організацій, установ і домашніх господарств для забезпечення їхніх власних потреб або розміщення у вигляді ресурсів банків
Пушкар М.С., [9]	Це готівка, кошти на рахунках та депозити до запитання
Несходовський І.С., [10]	Це абстрактний вимірник економічних процесів, явищ, об'єктів, який суб'єкти згодні приймати як платіжний засіб
Дерій М.В., [11]	- Це основний сегмент для здійснення готівкових та безготівкових розрахунків між державними органами та бюджетними установами і підприємством
Остафійчук С. М. [12].	Це готівка в касі підприємства, депозити до запитання, кошти на банківських рахунках, які характеризуються абсолютною ліквідністю

*Складено автором на основі джерел [3-4,7 -12]

Відповідно до Національного Положення (Стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», який затверджено наказом Міністерство фінансів України від 07.02.2013 р. (зі змінами та доповненнями) – далі НП(С)БО 1 [28], грошові кошти відображаються у Формі №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та у Формі №5 «Примітки до річної фінансової звітності» та структурується на наступні елементи, які наведені в табл. 1.2. відповідно до НП(С)БО 1. У фінансової звітності у Формі №1 відображаються:

– гроші та їх еквіваленти – включає готівку, банківські депозити та інші короткострокові інвестиції, які легко конвертувати в гроші, які

Таблиця 1.2 – Класифікація грошових коштів відповідно НП(С)БО 1*

Форма фінансової звітності	Код рядка	Елементи
Форма 1 «Баланс»	1165	Гроші та їх еквіваленти
	1165	Готівка
	1167	Рахунки в банках
Форма 5 «Примітки до річної фінансової звітності»	670	Суми грошових коштів в дорозі
	640	Готівка
	650	Поточний рахунок у банку
	660	Інші рахунки в банку
	680	Еквіваленти грошових коштів

*Складено автором на основі джерела [28]

– представляють найбільш ліквідні активи, доступні для використання компанією в найближчому майбутньому;

– готівка – це фізичні гроші, що наявні в касі компанії;

– рахунки в банках – це грошові кошти, збережені на банківських рахунках компанії. Ці рахунки можуть бути відкриті в різних валютах.

У Формі №5 «Примітки до річної фінансової звітності» наведені, наступні елементи відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»:

– суми грошових коштів в дорозі – може вказувати на загальний обсяг грошей, які перебувають у транзиті або переміщуються з одного місця в інше. Це можуть бути готівкові кошти, банкноти, монети або цифрові форми платежів;

– готівка – це форма грошових коштів, яка складається з фізичних банкнот і монет;

– поточний рахунок у банку – це вид банківського рахунку, призначений для збереження та управління грошовими коштами клієнта;

– інші рахунки в банку – можуть включати різноманітні види рахунків, які не є поточними рахунками наприклад: зберігання коштів, депозитні рахунки, інвестиційні рахунки;

– еквіваленти грошових коштів – відносяться до активів, що мають високу ліквідність та швидко можуть бути перетворені на готівку або використані для здійснення платежів.

1.2. Нормативне забезпечення організація обліку розрахунків готівковими грошовими коштами підприємства

Зберігання готівки та використання її для здійснення розрахунків в установі відбувається в касі. Порядок ведення касових операцій у національній валюті України установами визначений Порядком «Про ведення касових операцій», затвердженим від 29.12.2017 №148 (зі змінами та станом) [37**Ошибка! Источник ссылки не найден.**] – далі Положенні №148. Саме в цьому нормативному документі наведено визначення терміну «каса» – «це приміщення або місце здійснення готівкових розрахунків, а також приймання, видачі, зберігання готівки, інших цінностей, касових документів» [13].

За Положенням №148, суб'єкти господарювання мають право до 01.06.2023 використовувати в своїй діяльності форми відомості на виплату грошей, прибуткового касового ордера, видаткового касового ордера, журналу реєстрації прибуткових і видаткових касових документів, касової книги, книги обліку виданої та прийнятої старшим касиром готівки та акту про результати інвентаризації наявних коштів, установлені Положенням №148, затвердженим постановою Правління Національного банку України [13].

Керівник установи повинен забезпечити облаштування каси та зберігання готівки в ній, адже саме він в установленому законодавством України порядку відповідальний за не створення умов для забезпечення схоронності коштів під час їх зберігання та транспортування [45].

Касир обліковує готівку в касі та здійснює готівкові розрахунки касир установи. Під час прийняття на роботу касира з ним укладають договір про повну матеріальну відповідальність. Також необхідно під підпис ознайомити

його з вимогами Положення №148. Якщо ж у штатному розписі установи не передбачено посади касира, то виконання його обов'язків може бути покладено на бухгалтера чи іншого працівника, з яким також має бути укладено договір про повну матеріальну відповідальність [22].

Загальна схема документування операцій з готівкою наведена на рис.1.1.



Рис 1.1 – Документування операцій з готівковими грошовими коштами*

*Джерело [19].

Керівник установи для здійснення функцій касира може ухвалити рішення про залучення працівника іншої установи на підставі укладеної угоди про надання послуги, у якій обов'язково зазначають вимогу про повну матеріальну відповідальність такого працівника. Вимоги до готівкових розрахунків Готівкові розрахунки можна здійснювати і коштами, які

надійшли як готівкова виручка, і коштами, одержаними з банків. Стосовно розрахунків готівкою Положення №148 містить такі обмеження [37]:

– розрахунки готівкою з іншими суб'єктами протягом одного дня за одним або кількома платіжними документами не можуть перевищувати 10 000 грн;

– розрахунки готівкою з фізичними особами протягом одного дня за одним або кількома платіжними документами не можуть перевищувати 50 000 грн (п. 6 розд. II Положення № 148).

Якщо все ж таки виникла потреба розрахуватися в сумі, що перевищує встановлені обмеження, то такий розрахунок слід здійснити через банк або небанківську фінансову установу. Кількість суб'єктів господарювання та фізичних осіб, з якими проводять готівкові розрахунки, протягом дня не обмежується. Зазначені обмеження не стосуються: розрахунків з бюджетами та державними цільовими фондами; добровільних пожертвувань і благодійної допомоги; використання готівки, виданої на відрядження; виплат, пов'язаних з оплатою праці [21].

Готівка, яка надходить до каси, має бути оприбуткована в той же день. Суми готівки, що оприбутковуються, мають відповідати сумам, визначеним у відповідних касових (розрахункових) документах. Законодавством передбачено різні варіанти оприбуткування готівки, тому установі слід розробити та затвердити внутрішнім документом порядок оприбуткування готівки в касі установи, у якому максимально врахувати особливості роботи як установи, так і її відокремлених підрозділів (внутрішній трудовий розпорядок, режим роботи, графіки змінності, порядок та особливості здавання готівкової виручки (готівки) до банку) [22].

Щодо ліміту каси у п. 15 розд. II Положення №148 зазначено, що установи мають право тримати в позаробочий час у своїх касах готівкову виручку (готівку) в межах, що не перевищують самостійно встановлений ліміт каси. Готівку, яка перевищує такий ліміт, необхідно здати до банків для її зарахування на банківські рахунки. Порядок визначення ліміту каси

наведено в розд. V Положення №148. На підставі Положення №148 установа зобов'язана розробити та затвердити внутрішнім документом порядок розрахунку ліміту каси установи. Ліміт каси встановлюють на підставі розрахунку середньоденного надходження готівки до каси або її середньоденної видачі з каси за рішенням керівника. Якщо установа не здійснювала раніше готівкових розрахунків, і тому не має змоги обчислити суму ліміту середньоденними надходженнями чи витрачанням готівки, то ліміт розраховують на підставі прогнозних розрахунків. А вже у двотижневий строк після закінчення перших трьох місяців роботи установи ліміт переглядають за фактичними показниками діяльності. Якщо ж ліміт каси не було встановлено взагалі, то його вважають нульовим [37].

При оформленні внутрішнього переміщення основних засобів акт (накладна) виписується у двох примірниках працівником відділу (цеху) – здавальника. Перший примірник з розпискою одержувача та здавальника передається до бухгалтерії, а другий – відділу (цеху) - здавальнику [40].

Первинні документи Касові операції, як і всі інші господарські операції, мають бути належним чином оформлені відповідними первинними документами. Такими документами є: касові ордери, видаткові відомості, розрахункові документи, документи із застосуванням електронних платіжних засобів та інші касові документи, які згідно із законодавством України підтверджували би факт надання послуг чи отримання готівки (п. 23 розд. III Положення № 148). Касові документи можуть бути паперовими або електронними [37].

Приймання готівки в касу оформлюють прибутковим касовим ордером (далі – ПКО). Його має підписати головний бухгалтер або особа, уповноважена керівником установи. Видачу готівки з каси оформлюють видатковим касовим ордером (далі – ВКО) або видатковою відомістю. Їх підписують керівник і головний бухгалтер [23].

Всі господарські операції з надходження та витрачання готівки з каси установи мають бути відображені в касовій книзі. Установа може мати лише одну касову книгу. Однак якщо установа має відокремлені підрозділи й вони також здійснюють розрахунки готівкою, то вони також повинні вести окрему касову книгу [24].

Касова книга є обов'язковим документом для ведення обліку розрахунків готівковими грошовими коштами. Це є спеціальний журнал, в якому реєструються всі грошові операції, які здійснюються організацією відносно отримання або видачі готівки. У касовій книзі фіксуються такі дані, як дата операції, опис операції, сума отриманої або видачі готівки, номер документа, відповідальна особа, підписи осіб, здійснюючих операцію тощо. Касова книга повинна бути ведена у встановленому законодавством форматі та згідно з вимогами. Цей документ має важливе значення для контролю за рухом готівки, виявлення можливих недоліків або випадків шахрайства, а також забезпечення достовірної звітності та аудиту. Організація повинна регулярно підраховувати залишки готівки, порівнювати їх з даними в касовій книзі та забезпечувати правильність записів [43].

Касова книга повинна зберігатися в безпечному місці, а доступ до неї повинен бути обмежений та контрольований для запобігання можливій підробці або зміні даних. Підприємство повинне складати регулярну звітність щодо готівкових розрахунків. Це можуть бути щоденні, щотижневі, щомісячні або інші періодичні звіти, в яких відображаються всі грошові операції, що були здійснені, а також залишки готівки. Звіти про готівкові розрахунки допомагають контролювати потоки готівки, забезпечують внутрішній контроль та перевірку, а також служать основою для аналізу фінансової стійкості організації. Звітність може включати такі дані, як загальна сума отриманої або видачі готівки, деталізацію операцій за видами (наприклад, продажі, оплати від клієнтів, витрати), залишки готівки на початок і кінець періоду, розшифровку комісійних витрат та іншу відповідну інформацію. Важливо складати звіти вчасно та точно, дотримуючись вимог

законодавства та внутрішніх правил організації. Це допоможе забезпечити ясність і достовірність фінансової інформації, а також уникнути можливих помилок або недоліків у готівковому обліку [25].

Нормативне забезпечення організації обліку розрахунків готівковими грошовими коштами зазвичай включає наступні елементи: [32]:

1. Законодавство про готівкові розрахунки: Організація повинна дотримуватися відповідних законодавчих актів щодо готівкових розрахунків, таких як закони про банківську діяльність, закони про грошовий обіг, закони про боротьбу зі шахрайством тощо. Ці закони встановлюють правила та обмеження, які повинна дотримуватися при обробці та зберіганні готівки.

2. Внутрішні правила організації: Компанія повинна мати внутрішні правила та процедури щодо обліку розрахунків готівковими грошовими коштами. Ці правила повинні визначати, якість та обсяг документації, яка повинна бути збережена, процедури з підрахунку, складання звітності та контролю за готівкою.

3. Касова книга: Касова книга є обов'язковим документом для ведення обліку готівкових розрахунків. У ній фіксуються всі грошові операції, які здійснюються організацією. Касова книга повинна бути ведена у встановленій формі та згідно з вимогами законодавства.

4. Звітність: Організація повинна складати регулярну звітність щодо готівкових розрахунків. Це можуть бути щоденні, щотижневі, щомісячні звіти, в яких відображаються всі грошові операції та залишки готівки. Ці звіти передаються відповідним внутрішнім та зовнішнім контролю.

Дослідження показало, що законодавство про готівкові розрахунки складається з нормативно-правових актів, прийнятих державою, які регулюють процес обігу готівкових коштів у країні. Це можуть бути закони, постанови, накази та інші правові акти, що встановлюють правила та вимоги щодо готівкових розрахунків. Наприклад, такі законодавчі акти можуть встановлювати обмеження на суму готівки, яку можна мати або перевозити без декларування, правила здійснення готівкових операцій, процедури і

контроль за підрахунком та зберіганням готівки, вимоги до звітності тощо. Організація повинна детально ознайомитися з цим законодавством, розуміти його вимоги та дотримуватися їх при обліку та обробці готівкових розрахунків. Конкретні вимоги та законодавство можуть варіюватися в залежності від країни та регіону, тому важливо вивчити і дотримуватися відповідних законів своєї країни [41].

На рис 1.2 наведено елементи Нормативного забезпечення організації обліку розрахунків готівковими грошовими коштами [26].

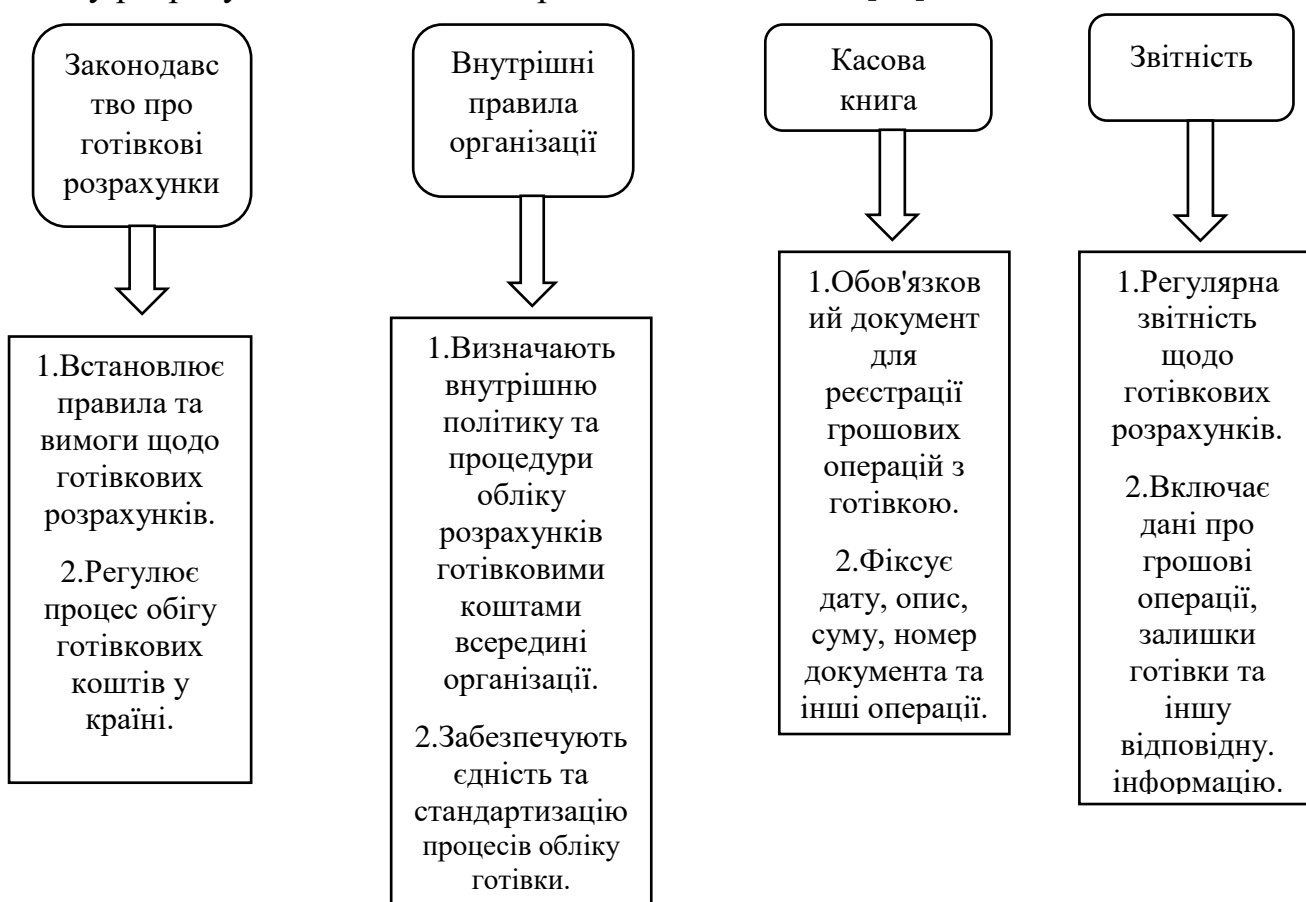


Рис 1.2 – Нормативне забезпечення організації обліку розрахунків готівковими грошовими коштами*

* Джерело [26]

Внутрішні правила організації готівкових розрахунків на підприємстві [26]:

1. Внутрішні правила стосуються встановлення внутрішньої політики та процедур, які регулюють облік розрахунків готівковими

грошовими коштами всередині самої організації. Ці правила повинні визначати, якість та обсяг документації, яка повинна бути збережена при обліку готівки, процедури з підрахунку та зберігання готівки, контроль за рухом готівки, складання звітності та відповідальність працівників за обробку готівки. Наприклад, правила можуть визначати, які документи мають бути заповнені при отриманні або виданні готівки, як здійснювати перевірку автентичності купюр, як зберігати готівку в безпечному місці, як здійснювати регулярну перевірку залишків готівки, як складати звітність та інші аспекти обліку готівки.

2. Внутрішні правила організації допомагають забезпечити єдність та стандартизацію процесів обліку готівки, знизити ризики втрати, підробки або недостачі готівки, а також забезпечити ефективний контроль та внутрішню аудиторію.

1.3. Синтетичний облік руху готівкових грошових коштів

Для узагальнення інформації про операції з готівковими грошовими коштами в касі підприємства Планом рахунків передбачений синтетичний рахунок 30 «Готівка», що має наступні субрахунки [17]:

- 301 «Готівка в національній валюті»;
- 302 «Готівка в іноземній валюті».

Надходження грошових коштів в касу підприємства відображається за дебетом рахунку 30 «Готівка». Видача готівки з каси підприємства відображається за кредитом рахунку 30 «Готівка». Нижче наведена табл. 1.3.

Таблиця 1.3 – Склад рахунку 30 «Готівка» та 33 «Інші кошти»

Назва бухгалтерського рахунку	Коротка характеристика рахунку
30 «Готівка»	Відображає фізичні гроші, які знаходяться в касі компанії. Цей рахунок використовується для реєстрації операцій з готівкою, таких як отримання та виплати грошей, придбання товарів або послуг за готівку. Він дозволяє контролювати рух грошей та забезпечує ліквідність компанії для розрахунків і покриття поточних витрат.
33 «Інші кошти»	Відображає суми грошових коштів, які не включаються до рахунку «Готівка» (рахунку 30) та «Рахунки в банках» (рахунку

	31). Цей рахунок використовується для реєстрації операцій з іншими видами коштів, які можуть бути доступні компанії, окрім готівки та грошей на банківських рахунках.
--	---

* Складено на основі джерела[17]

В табл. 1.4 наведена кореспонденція рахунків з руху готівкових грошових коштів. Суми за дебітом та кредитом будуть залежати від конкретних операцій та облікових записів у бухгалтерському журналі.

Таблиця 1.4 – Типові бухгалтерські проводки по рахунку 30 «Готівка»*

Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
	Дебет	Кредит
1. Надійшла до каси виручка за товари	301	702
2. Надійшла до каси виручка за надані послуги	301	703
3. Одержано готівку від покупців у рахунок оплати раніше відвантаженої продукції товарів (робіт, послуг)	301, 302	361, 362
4. Повернуто до каси невикористані підзвітні суми	301, 302	372
5. Одержані до каси гроші від винних осіб за відшкодування завданих підприємству збитків	301	375
6. Отримано готівкою до каси внесок до статутного фонду	301	46
7. Одержана готівка до каси за перепродані акції власної емісії або за продану частину власника в капіталі підприємства	301	45
8. Оприбутковано до каси фінансову довгострокову допомогу на зворотній основі	301, 302	55
9. Надійшла готівка в рахунок погашення раніше одержаних векселів	301, 302	341, 342
10. Одержані до каси суми в рахунок оплати за житлово-комунальні послуги	301	377
11. Одержано готівку від покупців за продані необоротні активи	301	342
12. Одержані до каси суми в рахунок погашення заборгованості за позичками на індивідуальні потреби	301	163, 371
13. Одержані до каси суми в рахунок погашення раніше списаної дебіторської заборгованості	301	716
14. Одержані до каси суми цільового фінансування	301	48
15. Одержані до каси платежі в рахунок доходів майбутніх періодів (орендна плата, за комунальні послуги тощо)	301	69
16. Оприбутковано до каси готівку від внутрішніх підрозділів, що мають окремі баланси	301	683
17. Надійшла до каси готівка від дочірніх	301	682

підприємств		
18. Повернено до каси суму надлишково виплаченої зарплати працівників	301	661

Продовження табл. 1.4

Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
	Дебет	Кредит
19. Оприбутковані надлишки готівки, виявлені під час інвентаризації каси	301	719
20. Виплачено з каси працівникам підприємства заробітну плату, та нараховану допомогу за рахунок фондів соціального страхування	661	301
21. Видано готівку під звіт працівникам підприємства для відрядження та на здійснення інших господарських операцій	372	301, 302
22. Внесена готівка з каси підприємства на його банківські рахунки (виручка, депонована зарплата і т. ін.)	311, 312	301, 302
23. Виплачені з каси депоненти акціонерам, засновникам та іншим власникам корпоративних прав	671	301
24. Виплачено з каси (переказано через відділення зв'язку) утримані суми за виконавчими листами (аліменти тощо)	685	301
25. Виплачено з каси раніше депоновану заробітну плату	662	301
26. Виплачена з каси працівникам підприємства одноразова допомога за рахунок фонду соціального страхування	652	301
27. Видана з каси працівникам підприємства позичка на індивідуальні потреби (короткострокова, довгострокова)	327, 631	301
28. Погашені готівкою раніше видані короткострокові векселі	621	301
29. Викуплені підприємством акції власної емісії	45	301
30. Видана з каси готівка за рахунок коштів цільового фінансування	48	301
31. Передана з каси готівка інкасатору	333	301
32. Відображено нестачу готівки в касі за результатами інвентаризації	947	301

* Джерело [29]

Узагальнення інформації про наявність і рух грошових коштів у національній валюті в касах, грошових документів, які знаходяться в касі підприємства (поштових марок, сплачених проїзних документів тощо) здійснюється при журнально-ордерній формі обліку в Журналі 1 і відомостях

до цього Журналу 1 – 1.1-1.3, використовується для відображення оборотів за кредитом рахунків 30 «Готівка», 33 «Інші кошти». У відомостях до Журналу 1 відображаються обороти за дебетом рахунків 30, 33. Записи у Журналі 1 та відомостях здійснюються на підставі первинних та зведених облікових документів (звітів касира і доданих до них прибуткових та видаткових касових ордерів) у розрізі кореспондуючих рахунків у хронологічному порядку підсумками за 2-3 дні [42].

На рис. 1.3 наведено документальний облік касових операцій для підприємства АПК.



Рис. 1.3 – Схема обліку касових операцій на підприємстві*

*Джерело: [19]

Відображення готівкових грошових коштів у формах фінансової звітності наведено у табл. 1.5.

Таблиця 1.5 – Відображення готівкових грошових коштів відповідно НП(С)БО 1 у фінансової звітності*

Форма фінансової звітності	Код рядка	Елементи
1.Форма №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»	1165	Готівка
2.Форма №5 «Примітки до річної фінансової звітності»	640	Готівка
	670	Суми грошових коштів в дорозі

*Складено автором на основі джерела [28]

Форма №3 «Звіт про рух грошових коштів» показує зміни, що відбулися не тільки у грошових коштах підприємства, але й їхніх еквівалентах за звітний період (рік, квартал). В управлінських цілях цей звіт може складатися й що місяця. Еквіваленти грошових коштів (субрахунок 351) – це високоліквідні інвестиції, які:

- короткострокові (до 3-х місяців);
- вільно можуть бути обміняні на гроші;
- у них незначний ризик зміни вартості.

Звіт про рух грошових коштів охоплює обороти по таким субрахункам, як:

- готівки у касі (301, 302);
- грошей на банківських рахунках (311, 312, 313, 314);
- грошових еквівалентів (351);
- грошей у дорозі (333, 334). Це кошти, які знаходяться в процесі банківських операцій (купівлі-продажу іноземної валюти, перевезенні інкасаторами тощо);
- електронних грошей, номінованих у гривні (335).

Чистий рух коштів у Звіті рахується як загальний, так і окремо по трьом видам діяльності, що утворюють окремі розділи Звіту. До них належать:

- операційна діяльність – основна (надходження від продажу продукції, товарів, послуг, оренда та витрачання грошей на обслуговування цього всього процесу, сплату податку на прибуток);
- фінансова – рух грошей по банківських кредитах, лізингу, сплати відсотків по ним та інших фінансових послугах;
- інвестиційна – купівля-продаж основних засобів, нематеріальних активів, інших капітальних інвестицій, фінансових інвестицій (окрім тих, які віднесено до еквівалентів грошових коштів).

2. МЕТОДИКА АУДИТУ ГОТІВКОВИХ ГРОШОВИХ КОШТІВ В ТОВ «ДРУЖБА СВК»

2.1. Теоретичні основи аудиту готівково-розрахункових операцій

Метою аудиту готівково-розрахункових операцій є встановлення об'єктивної істини щодо достовірності та об'єктивності відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності готівково-розрахункових операцій та доведення цієї істини через висновок до користувачів [32].

При здійсненні аудиту готівково-розрахункових операцій аудиторю необхідно [35]:

- 1) дати оцінку стану внутрішнього контролю за рухом і збереженням готівкових грошових коштів та інших цінностей у касі підприємства;
- 2) у залежності від оцінки стану внутрішнього контролю встановити метод організації аудиту: суцільний, вибірковий чи комбінований, та визначити необхідність проведення фактичного контролю.
- 3) перевірити за обраним методом:
 - забезпечення умов зберігання готівки та інших цінностей у касі при надходженні їх із банку і при здаванні їх у банк;
 - забезпечення порядку збереження чекових книжок;
 - забезпечення контролю за випискою чеків і отримання за ними грошей;
 - дотримання порядку документального надходження грошей у касу і їх видачі;
 - своєчасність оприбуткування готівкових грошей;
 - дотримання ліміту готівки в касі й умов видачі грошей під звіт на операційні та інші потреби;
 - стан обліку касових операцій;

– застосування реєстраторів розрахункових операцій.

Інформація про наявність та рух готівкових коштів знаходить відображення на рахунку 30 «Готівка»; та в бухгалтерській звітності: Форма №1 «Баланс», розділ II, у складі рядку 1166; Формі №3 «Звіт про рух грошових коштів», у Формі №5 «Примітки до річної фінансової звітності», розділ VI Грошові кошти, рядок 1002 [28].

Документальне оформлення касових операцій наведено на рис. 2.1.

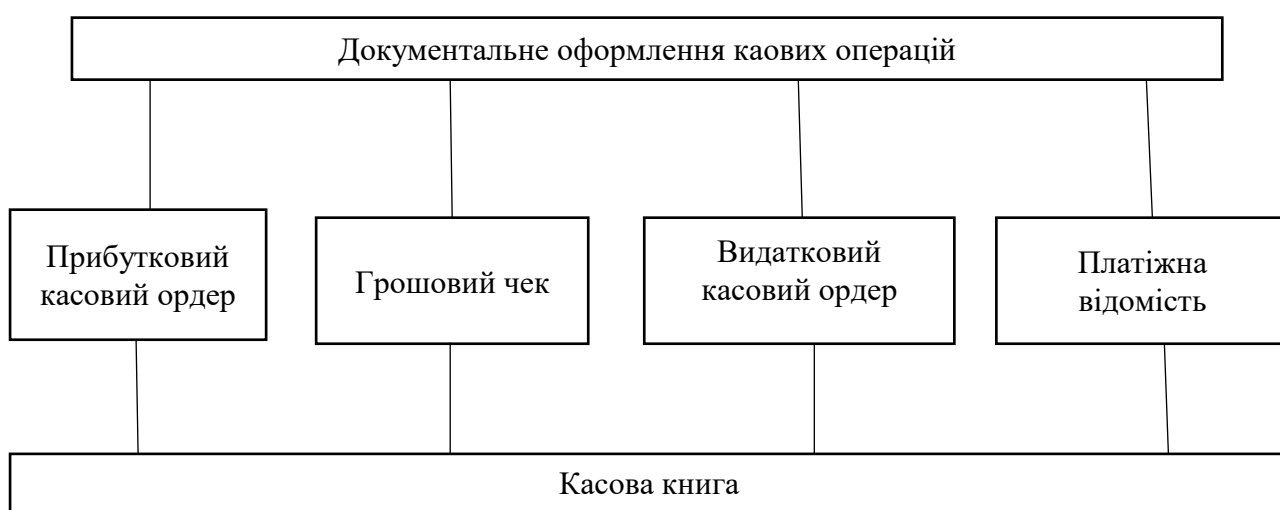


Рис. 2.1 – Схема документального оформлення готівкових розрахунків*

*Джерело [33]

Розрахунки готівкою підприємств між собою та з підприємцями і фізичними особами проводяться як за рахунок коштів, одержаних з кас банків, так і за рахунок готівкової виручки і здійснюються через касу підприємств з веденням касової книги встановленої форми.

Під час перевірок на ТОВ «Дружба СВК» з'ясується наявність у підприємства касової книги, а також відповідність її оформлення вимогам наказу Мінстату. Крім того, перевіряється правильність ведення касової книги, оформлення в ній касових операцій із приймання і видачі готівкових коштів (у тому числі за строками), відповідність зазначених у ній сум про прийняту до каси або видану з каси готівку даним прибуткових і видаткових

касових ордерів (типові форми відповідно КО-1 і КО-2), якість і своєчасність записів касира згідно із зазначеними в касовій книзі касовими документами, наявність підпису бухгалтера, який перевіряв записи в касовій книзі за кількістю отриманих ним касових ордерів, правильність підрахунку в касовій книзі фактичних залишків готівки в касі на кінець дня тощо.

Під час перевірок з'ясовують те, як підприємство дотримується встановленого установою банку ліміту каси, строків і порядку здавання готівкової виручки, а також своєчасність повернення в банк не витрачених у визначений строк коштів, виданих на оплату праці та інші виплати

Для визначення понадлімітних залишків готівки в касі порівнюються записи про фактичні її залишки в касі за касовою книгою з установленим підприємству лімітом каси за кожний день незалежно від того, здійснювалися в цей день касові обороти (надходження і витрати готівки) чи ні [34].

Аудит розрахунково-касових операцій має такий порядок проведення [36]:

1. Підготовчий етап:
 - визначення мети аудиту розрахунково-касових операцій;
 - вивчення внутрішніх та зовнішніх документів, що регулюють розрахунково-касові операції;
 - розроблення аудиторського плану, який включає обсяг та зміст проведення аудиту, а також види аудиторських процедур.
2. Збір аудиторського доказового матеріалу:
 - аналіз системи внутрішнього контролю щодо розрахунково-касових операцій;
 - проведення обстеження внутрішніх документів, таких як журнали обліку касових операцій, банківські виписки, платіжні доручення тощо;
 - перевірка відповідності розрахунково-касових операцій вимогам законодавства;
 - встановлення обґрунтованості та достовірності розрахунково-касових операцій, зокрема перевірка наявності підтверджуючих документів.

3. Аналіз та оцінка аудиторського доказового матеріалу:

- порівняння розрахунково-касових операцій з внутрішніми нормативними актами та законодавством;
- виявлення можливих порушень або помилок у проведенні розрахунково-касових операцій;
- оцінка ефективності системи внутрішнього контролю та розробка рекомендацій щодо його вдосконалення;

4. Складання аудиторського звіту:

- формулювання висновків та рекомендацій щодо розрахунково-касових операцій»
- підготовка аудиторського звіту, який містить результати проведеного аудиту, виявлені недоліки та пропозиції щодо вдосконалення системи розрахунково-касових операцій.

Порядок проведення аудиту розрахунково–касових операцій наведено на рис. 2.2 [37].

Після проведення аудиту, аудитор може виявити наступні порушення ведення обліку та законодавчих та нормативних документів у готівково-розрахункових операцій [38]:

- неправильна класифікація і категоризація фінансової інформації: аудитор може виявити помилки у класифікації активів, зобов'язань, доходів та витрат, що призводять до неточного представлення фінансової статистики;
- недостовірність фінансової звітності: Аудитор може виявити наміряну або ненавмисну недостовірність фінансової інформації, таку як надмірне завищення або заниження активів, зобов'язань, доходів або витрат;
- порушення правил ведення обліку: Аудитор може виявити порушення внутрішніх процедур, некоректне застосування рахункових політик, невідповідність звітності стандартам обліку або правовим вимогам;
- неправильний розкриття інформації: Аудитор може виявити неповноту або некоректність розкриття фінансової інформації, включаючи

недостатню деталізацію нот до фінансових звітів або приховування суттєвої інформації;

– неузгодженості та помилки в обчисленнях: Аудитор може виявити помилки в розрахунках, які впливають на фінансову звітність, такі як непра-

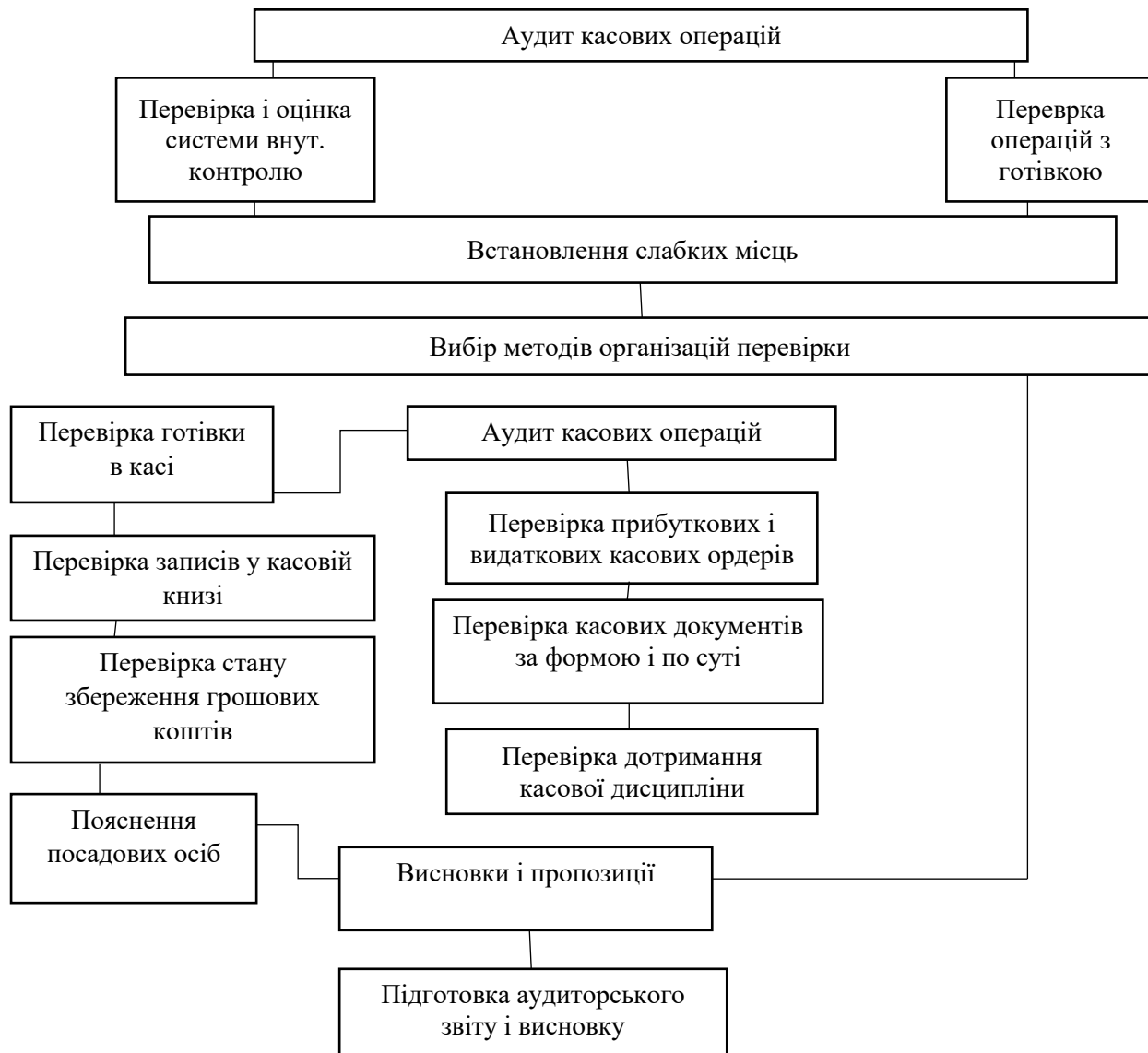


Рис. 2.2 – Порядок проведення аудиту розрахунково – касових операцій*

*Джерело [376]

вильне обчислення дисконтованої вартості, арифметичні помилки.

2.2. Аудиторський висновок

Про достовірність ведення обліку готівкових грошових коштів в
ТОВ «Дружба СВК»

10.03.2023 р.

м. Одеса

*Керівництву
ТОВ «Дружба СВК»*

*Можливі користувачі: Державна комісія
з цінних паперів і фондового ринку, її
територіальні відділення*

Згідно з договором № 10/23 від 15.02.2023 р. аудиторська фірма «Гранат», свідоцтво про внесення до Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності №9063 від 01 вересня 2019 р, видане Аудиторською Палатою України, провела аудит фінансової звітності в ТОВ «Дружба СВК».

Відповідальність стосовно зазначеної фінансової звітності несе керівництво в ТОВ «Дружба СВК». Нашим обов'язком є висловлення думки стосовно цієї фінансової звітності на підставі проведеного аудиту. Ми провели аудиторську перевірку згідно з Міжнародними стандартами аудиту, надання впевненості та етики Міжнародної федерації бухгалтерів, законодавства України та склали аудиторський висновок з урахуванням вимог Положення щодо підготовки аудиторських висновків, які подаються до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку при розкритті інформації емітентами та професійними учасниками фондового ринку, затвердженого рішенням ДКЦПФР.

1.1. Основні відомості про аудиторську фірму:

Товариство з обмеженою відповідальністю Аудиторська фірма «Гранат», свідоцтво про внесення до Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності №9063 від 01 вересня 2019р., видане Аудиторською Палатою України.

Ідентифікаційний код: 21312168

Адреса:66691, м. Одеса, вул. Канатна, буд. 111.

Тел. (097) 822-12-21

2.1. Основні відомості про товариство:

Повна назва Компанії	Товариство з обмеженою відповідальністю в «Дружба СВК»
Скорочена назва Компанії	ТОВ «Дружба СВК»
Код ЄДРПОУ	03766139
Організаційно-правова форма емітента	Товариство з обмеженою відповідальністю
Орган, який видав свідоцтво	Виконавчий комітет Одеської обласної ради
Юридична адреса і місцезнаходження	5668251, Україна, Одеська обл., Білгород – Дністровський р-н, с. Зоря вул.Троїцька, 159
Основні види діяльності	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
Чисельність працівників	145
Наявність і місцезнаходження філій	-
Номер, дата та строк дії ліцензії на здійснення діяльності	-

1.3. Основні відомості про умови договору на проведення аудиту:

Дата та номер договору на проведення аудиту: № 10/23 від 15.02.2023 р.

Дата початку та дата закінчення проведення аудиту: 15.02.2023 р. – 10.03.2023 р.

Масштаб проведення аудиту: перевірка достовірності та повноти фінансової звітності в частині відображення безготівкових грошових коштів станом на 31 грудня 2021 року.

1.4. Змістова частина

До перевірки надана наступна документація:

- оборотні й сальдові баланси;
- відомості аналітичного обліку;
- первинні документи господарських операцій;
- фінансова звітність.

Перевіркою охоплені наступні питання:

- облік готівкових грошових коштів;
- відповідність бухгалтерського обліку вимогам законодавства.

При проведенні перевірки аудитори діяли відповідно до Закону України «Про аудиторську діяльність», «Про господарчі товариства», «Про оподаткування прибутку підприємств», «Про податок на додану вартість», Цивільного й Господарського кодексів України, Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, інших законодавчих і нормативних актів, які регулюють бухгалтерський і податковий облік, а також Міжнародних стандартів аудита, надання впевненості й етики Міжнародної федерації бухгалтерів.

Утримування здійснених господарських операцій досліджувалося в основному вибіркоvim і суцільним методами шляхом застосування спеціальних прийомів документального й фактичного контролю. Використовуючи тестування, була перевірена інформація, що підтверджує цифровий матеріал, на якому ґрунтується звітність. Під час перевірки досліджені бухгалтерські принципи оцінки матеріальних статей балансів, використані керівництвом підприємства. Уважаємо, що зібраної інформації досить для складань аудиторських висновків.

Фінансово-господарська діяльність ТОВ «Дружба СВК» здійснюється відповідно до діючого законодавства, прийнята система бухгалтерського обліку відповідає вимогам законодавчих і нормативних актів. Фінансова звітність складена за даними обліку й вірогідно відображає у всіх істотних аспектах фактичний фінансово-господарський стан підприємства за станом на 31.12.2021 р. за результатами операцій за період з 01.01.2021 р. по 31.12.2021 р.

Фінансова звітність підприємства за 2021 р. складена відповідно до вимог Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в Україні: НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Дані, відображені в Балансі, у частині готівкових грошових коштів підтверджуються залишками на рахунках активів і зобов'язань.

Аналіз статей Звіту про фінансові результати подає реальну інформацію про доходи й витрати, про прибутки й збитки, отриманих у результаті діяльності підприємства за звітний період.

Бухгалтерський облік готівкових грошових коштів ТОВ «Дружба СВК» ведеться відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» і з Національними Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Бухгалтерський облік в ТОВ «СВК Дружба» забезпечує своєчасне й повне відображення господарських операцій по відповідних рахунках і параметрам і надання необхідної інформації користувачам про стан активів, зокрема готівкових грошових коштів.

Облікова політика певна підприємством самостійно й затверджена Наказом. У даному наказі відображена методологія ведення бухгалтерського обліку й надання інформації у фінансових звітах, які відповідають вимогам П(С)БО й адаптовані до діяльності підприємства. За період, що перевірявся, облікова політика підприємства не змінювалася.

На підприємстві застосовується автоматизована система обліку.

1.5. Думка аудитора щодо розкриття інформації про готівкові грошові кошти і відповідності її установленим нормативам

Інформація про готівкові кошти, що відображена в балансі ТОВ «Дружба СВК» є повної, правдивої й відповідає національним положенням (стандартам) бухгалтерського обліку.

Облік, оцінка й класифікація готівкових грошових коштів по статтях балансу відповідає вимогам НП(С)БО 1 і прийнятої облікової політиці.

Готівкові грошові кошти та розрахунки відображені у примітках до річної фінансової звітності підприємства розгорнуто й мають наступну структуру – табл. 2.1.

Грошові кошти, відображені в балансі підприємства відповідають грошовим коштам і їх еквівалентам, відображеним у примітках до річної фінансової звітності підприємства.

Таблиця 2.1 – Грошові кошти, які відображені в фінансової звітності
В ТОВ «Дружба СВК»

Найменування показника	31.12.2021 р., тис. грн.
1. Гроші та їх еквіваленти	47,4
Всього готівкових грошових коштів	47,4

1.6. Думка аудитора про фінансовий стан підприємства та ліквідність в балансу відповідності із установленими нормативами

Дані балансу ТОВ «Дружба СВК» свідчать про нестійку фінансову ситуацію за 2020 та 2021 роки. На підприємстві баланс не є абсолютно ліквідним та спостерігається погіршення рівня ліквідності, про що свідчить зміну показників ліквідності: зменшення коефіцієнту поточної ліквідності на 26,6% пункти, швидкої ліквідності – на 12,3% пункти, та коефіцієнт абсолютної ліквідності зниження на 12,3%.

Аудиторський висновок незалежних аудиторів

Ми провели аудит наданої фінансової звітності в частині відображення готівкових грошових коштів та розрахунків в ТОВ «Дружба СВК» за станом на 31 грудня 2021 року. Відповідальність за вірогідність фінансової звітності несе керівництво ТОВ «Дружба СВК». Нашим обов'язком є висловлення думки про вірогідність даної фінансової звітності на підставі проведеного аудита.

Ми провели аудит наданої фінансової звітності в частині відображення готівкових грошових коштів та розрахунків в ТОВ «Дружба СВК» за станом на 31 грудня 2021 року.

Ми провели аудиторську перевірку відповідно до Міжнародних стандартів аудитів. Ці стандарти зобов'язують нас планувати й здійснювати аудиторські перевірки з метою одержання обґрунтованої впевненості в тім,

що фінансові звіти не містять істотних перекручувань. Ми вважаємо, що проведена нами аудиторська перевірка забезпечує обґрунтовані підстави для висловлення нашої думки.

Надана інформація свідчить про відповідність здійснюваної господарсько-фінансової діяльності ТОВ «Дружба СВК» чинному законодавству. Прийнята система бухгалтерського обліку відповідає вимогам законодавчих і нормативних актів. Фінансова звітність підприємства, у частині відображення готівкових грошових коштів та розрахунків на основі облікових даних і в цілому вірогідно відображає фактичний фінансовий стан на 31.12.2021р. Фінансовий результат, відображений у фінансовій звітності, відповідає даним бухгалтерського обліку підприємства.

На нашу думку, фінансова звітність справедливо й вірогідно у всіх істотних аспектах відображає фінансовий стан ТОВ «Дружба СВК» за станом на 31 грудня 2021 р., а також результати його діяльності за 2021 рік, відповідно до Національних стандартів фінансової звітності й інших нормативно-правових актів України.

Аудитор АФ «Гранат»

Семен ВЛАЄВ

3. ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ ТА ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ГОТІВКОВИХ ГРОШОВИХ КОШТІВ В ТОВ «ДРУЖБА СВК»

3.1. Техніко-економічна характеристика підприємства та аналіз його грошових коштів

ТОВ «Дружба СВК» – це товариство з обмеженою відповідальністю, що розташоване за адресою: Україна, Одеська обл., Білгород – Дністровський р-н, с. Зоря вул.Троїцька, 159

Основним видом діяльності є вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур. До інших видів діяльності, на яких спеціалізується кооператив належать:

- вирощування рису, овочів і баштанних культур, коренеплодів і бульбоплодів, зерняткових і кісточкових фруктів, інших однорічних і дворічних культур, винограду;
- розведення великої рогатої худоби молочних порід, коней та інших тварин родини конячих, овець і кіз, свиней, свійської птиці;
- допоміжна діяльність у тваринництві;
- складське господарство;
- перероблення молока, виробництво масла та сиру;
- виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання;
- виробництво готових кормів для тварин, що утримуються на фермах
- оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин;
- інші види роздрібної торгівлі в неспеціалізованих магазинах;

- вантажний автомобільний транспорт;
- транспортне оброблення вантажів;
- надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна.

Підприємство складає фінансову та статистичну звітність, на підставі даних якої проведено аналіз основних показників діяльності ТОВ «Дружба СВК» (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 – Основні фінансово-економічні показники діяльності ТОВ «Дружба СВК» за 2020-2021 роки*

Показники	2020 рік	2021 рік	Відхилення	
			абс.	%
1.Обсяг продукції в натуральному виразі, т	1716	1191	-525	-30,5
2.Обсяг продукції в оптових цінах без ПДВта акцизного збору, тис.грн.				
- у діючих оптових цінах	33299,8	32060,2	-1239,6	-3,7
- у порівнянних оптових цінах	44041,1	32060,2	-11980,9	-27,2
3.Середня оптова ціна за 1 тону продукції, грн.	19405,5	26918,7	7513,2	38,7
4.Чистий дохід від реалізації продукції (товарів,робіт, послуг), тис.грн.	93190	143652	50462	54,1
5.Собівартість реалізованої продукції, тис.грн.	105161	85984	-19177	-18,2
6.Адміністративні витрати, тис.грн.	4152	4675	523	12,6
7. Витрати на збут, тис.грн.	859	3824	2965	в 3,4 р.
8.Валовий прибуток, тис.грн.	-11971	57668	69639	в 5,8 р.
9.Повна собівартість реалізованої продукції, тис.грн.	110172	112235	2063	1,9
10. Витрати на 1 гривню реалізованої продукції, коп.	112,85	59,9	-52,95	-46,9
11.Фінансовий результат до оподаткування, тис.грн.	-17103	47158	64261	в 3,8 р.
в тому числі:				
від основної операційної діяльності	-16982	49169	66151	в 3,9 р.
від іншої операційної діяльності	-587	-1938	-1351	в 2,3 р.
від фінансової діяльності	485	3	-482	-99,4
від іншої діяльності	-19	-76	-57	в 3 р.
12.Чистий прибуток, тис.грн.	-17103	47158	64261	в 3,8 р.
13.Матеріальні витрати, тис.грн.	91092	110137	19045	20,9
14.Матеріаловіддача, грн.	0,366	0,291	-0,075	-20,5
15. Матеріаломісткість продукції, грн.	2,73	3,44	0,71	26
16.Середня облікова кількість штатних працівників облікового складу, осіб.	122	126	4	3,3
17.Продуктивність праці одного штатного працівника облікового складу, грн.	360992,6	254446	-106546,6	-29,5

18.Фонд оплати праці штатних працівників облікового складу, тис.грн.	11403	15009	3606	31,6
--	-------	-------	------	------

Продовження табл. 3.1

Показники	2020 рік	2021 рік	Відхилення	
			абс.	%
19.Середня річна заробітна плата одного штатного працівника облікового складу, грн.	93467,2	119119	25651,8	27,4
20.Середня річна вартість основних засобів за основним видом діяльності, тис.грн.	119714	124240	4526	3,8
21.Фондовіддача, грн.	0,368	0,258	-0,11	-29,9
22.Фондорентабельність, %	-14,3	38,0	53,8	х
23.Середня річна вартість оборотних коштів, тис.грн.	127780,5	133699,5	5919	4,6
24.Рентабельність продукції, %	-12,8	40,1	52,9	х
25.Рентабельність виробництва, %	-6,9	18,3	25,2	х

* Розраховано на підставі фінансової та статистичної звітності підприємства

Аналіз основних техніко-економічних показників діяльності ТОВ«Дружба СВК» у 2020 році в порівнянні з 2021 роком свідчить про погіршення стану підприємства через не врожайність (табл. 1.1):

- чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг в 2021 році в порівнянні з 2020 роком збільшився на 64261 тис.грн або в 3,8 рази;
- обсяг продукції в 2021р порівняно з 2020 виріс на 525 тис. грн. або в 30,5%;
- обсяг продукції в оптових цінах без ПДВ зменшився на 1239,6 тис грн або в 3,9%; так само зменшився обсяг продукції у порівняних оптових цінах на 11980,9 тис. грн. або 27,2%;
- середня ціна за 1 т. продукції знизилась на 7513,2 чи 38,7%;
- чистий дохід від реалізації продукції у 2021 р. склав – 143652 тис. грн. що на 50462 тис. грн. або 54,1% більше ніж у 2020 р.;
- витрати на збут збільшились – 2965 тис. грн. або в 3,4 р.;
- валовий прибуток збільшився на 69639 тис. грн. і в 5,8 р. більший ніж у 2020 р.;
- витрати підприємства в 2020 р. в порівнянні з 2021 р. збільшились: собівартість реалізованої продукції – на 19177тис. грн. або 18,2%, інші

операційні витрати – на 13151 тис. грн. або в 2,3 р., у 2021 р порівняно з 2020р. витрати на 1 грн. реалізованої продукції зменшилися на 46,9%, що позитивно вплинуло на фінансовий результат від основної операційної діяльності підприємства;

- чистий прибуток виріс в 3,8 р. – це 64261 тис. грн.;
- матеріальні витрати збільшилися на 19045 тис.грн.;
- Середня облікова кількість штатних працівників на підприємстві зменшилась на 3 особи;
- фонд оплати праці штатних працівників складу збільшився на 3606 грн. що на 31,6% більше за попередній рік;
- середня річна заробітна плата одного штатного працівника зросла на 25651,8 тис. грн. або 27,4%;
- середня річна вартість основних засобів за видом діяльності збільшилась на 4526 грн.;
- фінансовий результат до оподаткування в 2021 році в порівнянні з 2020 роком збільшився на 64261 тис. грн. або в 3,8 рази за рахунок збільшення: фінансового результату від основної операційної діяльності на 66151 тис.грн. або в 3,9 рази, але фінансовий результат від іншої діяльності був від’ємним (збиток) –1938 тис.грн., який збільшився на 1351 тис.грн. або в 2,3 рази; фін. результат від іншої діяльності зменшився на 57 тис. грн. так само з фін. діяльністю яка зменшилась на 482 тис. грн. або 99,4%;
- рентабельність в 2021 році в порівнянні з 2020 роком збільшилась: рентабельність продукції – на 52,9% пункти та рентабельності виробництва – на 25,2 % пунктів, що є позитивною тенденцією в змінах основної операційної діяльності підприємства;
- в 2021 році в порівнянні з 2020 роком відбулось покращення використання окремих ресурсів підприємства: фондівіддача зменшилась на 0,11%; фондорентабельність збільшилась на 53,8%; матеріаловіддача збільшилась на 0,075 грн/грн або 20.5%; трудові ресурси - зменшилась продуктивності праці одного працюючого на 106546,6 грн. або на 29,5%;

– середня річна вартість оборотних коштів зросла на 5919 тис. грн. або на 4,6%;

– рентабельність виробництва збільшилась на 25,2%.

Аналіз складу, структури та динаміки оборотних активів підприємства здійснюється за даними форми № 1 «Баланс» фінансової звітності підприємства за допомогою табл. 3.2.

Таблиця 3.2 – Аналіз складу, структури та динаміки активів у 2020 – 2021 роках*

Показники	Код рядка	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	
				абс.	%
Всього активів, тис. грн.	1300	192875	221330	28455	14,8
1. Необоротні активи, тис. грн.	1095	73678	73128	-550	-0,7
– в % до активів		38,2	33	-5,2	х
2. Оборотні активи, тис. грн.	1195	119197	148202	29005	24,3
– в % до активів		61,8	67	5,2	х
2.1. Запаси, тис. грн.	1100, 1110	75322	83762	8440	11,2
– в % до активів		39,1	37,8	-1,3	х
2.2. Кошти в розрахунках, тис. грн.	1120÷ 1155	2809	7865	5056	В 1,8 рази
– в % до активів		1,5	3,6	2,1	х
2.3. Грошові кошти та їх еквіваленти, тис. грн.	1160, 1165	40863	30629	-10234	-25
– в % до активів		21,2	13,8	-7,4	х
2.4. Інші оборотні активи, тис. грн.	1170, 1190	203	-	-203	-
– в % до активів		0,1	-	-0,1	х
– у тому числі витрати майбутніх періодів **, тис. грн.	1170	203	-	-203	-
– в % до активів		0,1	-	-0,1	х
3. Необоротні активи утримувані для продажу, та групи вибуття, тис.грн.	1200	-	-	-	-
– в % до активів		-	-	-	х

* Розраховано на підставі фінансової звітності підприємства

З табл. 3.2 видно, що в 2021 році порівняно з 2020 оборотні активи підприємства: збільшились на 29005 тис. грн. або на 24,3%, запасів – на 8440 тис. грн. або на 11,2%, але спостерігається зменшення грошових коштів – на 10234 тис. грн. або на 25%.

В структурі оборотних активів в 2021 року найбільшу питому вагу займали запаси – 37,8% та питома вага інших елементів оборотних активів

склала: грошових коштів та їх еквіваленти –13,8%, кошти в розрахунках – 3,6%.

В структурі оборотних активів за 2020 рік найбільшу питому вагу займали запаси – 39,1%: кошти в розрахунках становлять –1,5%, грошові кошти та їх еквіваленти – до 21,2%, та інші оборотні активи – 0,1%; у тому числі витрати майбутніх активів - 0,1%

Аналіз складу, структури та динаміки оборотних активів підприємства здійснюється за даними форми № 1 «Баланс» фінансової звітності малого підприємства за допомогою табл. 3.3.

Таблиця 3.3 – Аналіз складу, структури та динаміки грошових коштів в ТОВ «Дружба СВК» у 2020 -2021 роках*

Грошові кошти	Абсолютна величина, тис. грн		Структура, %		Відхилення			
	на початок звітного року	на кінець звітного року	на початок звітного року	на кінець звітного року	абсолютне	питомої ваги	у відсотках до величини 2020 року	у відсотках до відхилення загальної величини
Грошові кошти в тому числі:	40863	30629	100,0	100,0	-10234	x	-25	100,0
– готівка	54	47	0,1	0,2	-7	0,1	-13	0,1
–поточний рахунок в банку	40809	30582	99,9	99,8	-10227	-0,1	-25,1	99,9
–інші рахунки в банку (акредитиви, чекові книжки)			-	-	-	-	-	-
–грошові кошти в дорозі			-	-	-	-	-	-
–еквіваленти грошових коштів			-	-	-	-	-	-

* Складено на підставі фінансової звітності підприємства

Дані табл. 3.3 свідчать про те, що на кінець 2020 р. відбулось зменшення грошових коштів на 10234 тис. грн. або 25% причина цьому зменшення поточного рахунку в банку і готівки на суму 10227 тис. грн. або 25,1% та 7 тис. грн. (13%). За даними табл. 3.3 на початку звітного року найбільшу питому вагу серед показників займали поточні рахунки в банку 99,9%, поміж цього готівка – 0,1%. На кінець звітного року спостерігаються такі зміни: зменшення поточних рахунків в банку на 0,01%, а за нею і готівки на 0,1%.

Аналіз використання оборотного капіталу підприємства здійснюється на підставі даних форм №1 «Баланс» та №2 «Звіт про аналіз використання оборотних коштів» фінансової звітності підприємства за допомогою табл. 3.4.

Таблиця 3.4 – Аналіз використання оборотних коштів
в ТОВ «Дружба СВК» у 2020 – 2021 роках*

Показники	Код рядка	Абсолютна величина		Питома вага, %		Відхилення			
		на початок звітнього року	на кінець звітнього року	на початок звітнього року	на кінець звітнього року	абсолютне	питомої ваги	в % до величини на початок звітнього року	в % до величини зміни оборотних активів
		1	2	3	4	5=2-1	4-3	5/1*100	
Оборотні активи всього, тис. грн., в тому числі:	1195	119197	148202	100,0	100,0	29005	x	24,3	100
– запаси	1100, 1110	75322	109708	63,2	74	34386	10,8	45,7	118,7
– дебіторська заборгованість	1120÷ 1155	2809	7865	2,4	5,3	5056	2,9	1,8	17,4
– грошові кошти та поточні фінансові інвестиції	1160, 1165	40863	30629	34,3	20,7	-10234	-13,6	-25	-35,3
– інші оборотні активи	1170, 1190	203	-	0,2	-	-	-	-	-

* Розраховано на підставі фінансової звітності підприємства

Дані табл. 3.4 свідчать про те, що на кінець звітнього року оборотні активи зросли на 29005 тис. грн. (24%). Цьому сприяло збільшення запасів на 34386 тис. грн. (45,7%), зросла дебіторська заборгованість на суму 5056 тис. грн. Але зменшились грошові кошти на поточні фінансові інвестиції на 10234 тис. грн. (25%).

На початок звітнього року найбільш питому вагу займають запаси – 63,2%, слідом за ними грошові кошти та поточні фінансові інвестиції – 34,3%, більш менший відсоток займають дебіторська заборгованість – 2,4%, та інші оборотні активи – 0,2%. На кінець звітнього року відбулися наступні

зміни: збільшення питомої ваги заборгованості – 5,3%, збільшення запасів до 74%, та зменшення грошових коштів та фін. інвестицій на 13,6%.

Аналіз ліквідності підприємства за відносними показниками здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 3.5. З табл. 3.5 видно, що коефіцієнт ліквідності перевищує нормальні значення це означає що підприємство ТОВ «Дружба СВК» може покривати власні короткострокові зобов'язання.

Таблиця 3.5 – Аналіз ліквідності за відносними показниками балансу ТОВ «Дружба СВК» у 2020 -2021 роках*

Коефіцієнти ліквідності підприємства	Алгоритм розрахунку за кодом рядка	Норма	Розрахункові значення			Відхилення
			На початок попереднього року	На кінець попереднього року	На кінець звітного року	
а	б	в	1	2	3	3-2
1. Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	1195+1200	= 2,0	41,7	49,8	23,2	-26,6
	1695					
2. Коефіцієнт швидкої (критичної) ліквідності	1195+1200-1100-1110	1,0	5,3	18,3	10,1	-12,3
	1695					
3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	1160+1165	> 0,2 [0,25... 0,35]	3,9	17,1	4,8	-12,3
	1695					

* Розраховано на підставі фінансової звітності підприємства

Коефіцієнт поточної ліквідності вказує, що підприємство здатне погасити короткострокові пасиви оборотними активами; коефіцієнт абсолютної ліквідності вказує, що підприємство спроможне негайно погасити кредиторську заборгованість; коефіцієнт швидкої ліквідності показує на скільки можливо буде погасити поточні зобов'язання, якщо положення стане дійсно критичним.

3.2. Організація обліку на підприємстві

Метою організації бухгалтерського обліку в ТОВ «Дружба СВК» є дотримання єдиної методики відображення господарських операцій та забезпечення своєчасного надання достовірної інформації користувачам фінансової звітності.

Схематичне відображення організації бухгалтерського обліку наведено на рис. 3.1.



Рис. 3.1 – Організація бухгалтерського обліку в ТОВ «Дружба СВК»

Основою бухгалтерського обліку в Україні є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р., який визначає правові основи регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Цей Закон набрав чинності з 1 січня 2000 р., водночас з цим почалася реалізація Програми реформування бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів фінансової звітності, затвердженої постановою № 1706 Кабінету

Міністрів України від 28 жовтня 1998 р. Цей Закон поширюється на всіх без винятку юридичних осіб.

Бухгалтерський облік в ТОВ «Дружба СВК» регламентується законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, зокрема П(С)БО 16 «Витрати». Ведення бухгалтерського обліку на в ТОВ «Дружба СВК» регулюється Наказом про облікову політику. В наказі обумовлені певні особливості бухгалтерського обліку в ТОВ «Дружба СВК», як суб'єкту підприємницької діяльності.

Бухгалтерський облік в ТОВ «Дружба СВК» представлений такими видами обліку: оперативний, фінансовий, статистичний, податковий. Оперативний облік здійснюється безпосередньо на складах та в цехах підприємства робітниками, робота яких перевіряється 1 раз у 2 тижні менеджерами. Статистичний, фінансовий та податковий облік здійснюється безпосередньо у відділі бухгалтерії й узагальнюється у формах статистичної, фінансової та податкової звітності, яка передбачена законодавством для суб'єкта підприємницької діяльності малого бізнесу.

Роботу бухгалтерської служби визначає положення «Про бухгалтерську службу підприємства:

I. Загальні положення.

1. Бухгалтерський облік являє собою процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства. Відділ бухгалтерії – це самостійний структурний підрозділ на правах відділу, підпорядковується керівнику підприємства, приймає участь у роботі усіх підрозділів підприємства та виконує облікові та контрольні функції.

2. Бухгалтерський облік в ТОВ «Дружба СВК» здійснюється відділом бухгалтерії, яка діє на засадах самостійного структурного підрозділу підприємства.

3. Чисельність працівників бухгалтерської служби визначаються штатним розкладом.

4. Бухгалтерія в своїй діяльності керується Законом «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України, нормативними та законодавчими актами з ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, Положенням про бухгалтерську службу.

5. Бухгалтерську службу очолює головний бухгалтер, який призначається і звільняється з посади наказом керівника ТОВ «Дружба СВК».

II. Мета і завдання діяльності бухгалтерської служби.

1. Метою діяльності бухгалтерії є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства, результати його діяльності та про рух грошових коштів.

2. До основних завдань бухгалтерської служби входить ведення бухгалтерського обліку підприємства, організація обліку фінансово-господарської діяльності, здійснення контролю за збереженням власності, правильним використанням грошових коштів і матеріальних ресурсів, складання звітності.

III. Функції бухгалтерської служби.

Основна функція бухгалтерської служби – ведення бухгалтерського обліку в розрізі господарських засобів та джерел їх утворення на основі натуральних вимірників в грошовому виразі шляхом суцільного, безперервного та взаємозв'язаного відображення у відповідних носіях інформації та організація бухгалтерського обліку, реалізується за такими складовими:

- облік доходів підприємства;
- облік касових операцій;
- облік грошових коштів на рахунках ;

- облік розрахунків по заробітній платі;
- облік розрахунків з бюджетом та позабюджетними соціальними фондами;
- облік розрахунків у порядку планових платежів;
- облік розрахунків з підзвітними особами;
- облік розрахунків з іншими дебіторами і кредиторами;
- облік необоротних активів;
- облік запасів та МШП;
- облік витрат діяльності;
- облік власного капіталу;
- облік результатів виконання планових показників;
- складання і подання звітності до відповідних органів;
- організація проведення інвентаризації;
- організації технології облікового процесу (облікових номенклатур, носіїв облікової інформації, графіків руху носіїв облікової інформації, архіву звітності тощо);
- організація контролю за фінансово-господарською діяльністю установи;
- організація забезпечення бухгалтерського обліку;
- організація розвитку бухгалтерського обліку.

IV. Права і обов'язки.

1. Вимагати від структурних підрозділів підприємства та окремих посадових осіб своєчасного відповідно до графіків руху носіїв облікової інформації подання оформлених відповідним чином матеріалів (планів, звітів, табелів, довідок тощо).

2. Не приймати до виконання і оформлення документів за операціями, які порушують діюче законодавство і встановлений порядок приймання, оприбуткування, зберігання та витрачання грошових коштів, обладнання, матеріальних і інших цінностей.

3. Надавати керівництву підприємства пропозиції про покарання осіб, які є винними у недоброякісному оформленні і складанні документів, несвоєчасній передачі їх для відображення на рахунках бухгалтерського обліку та відображенні в документах недостовірної інформації.

4. Здійснення зв'язку з іншими організаціями за запитаннями, що входять до компетенції бухгалтерії.

V. Відповідальність.

1. Всю повноту відповідальності за якість та своєчасність виконання покладених на бухгалтерію даним Положенням задач і функцій несе головний бухгалтер.

2. Ступінь відповідальності інших працівників бухгалтерії встановлюється посадовими інструкціями.

VI. Взаємовідносини.

1. З усіма структурними підрозділами щодо питань забезпечення процесу бухгалтерського обліку оперативною інформацією.

2. З кадровим підрозділом – за питанням відбору кадрів в бухгалтерію, по формуванню інформації щодо особового складу установи.

3. З відділом матеріально-технічного постачання – з питань інформаційної бази по надходженню товарно-матеріальних цінностей.

4. З юридичним відділом – з питань регулювання фактів матеріальної, адміністративної та інших видів відповідальності, підготовки юридичних документів, договорів та контрактів.

VII. Організація роботи.

1. Бухгалтерський підрозділ підприємства працює відповідно до Правил внутрішнього трудового розпорядку установи.

2. Робочий час працівників бухгалтерії нормований в межах п'ятиденного робочого тижня з встановленими термінами (часовими) – з 8:30 до 17:30 з перервою трудового дня з 12:00 до 13:00.

Господарська діяльність ТОВ «Дружба СВК» базується на раціональному використанні матеріальних і грошових ресурсів та робочого

часу. Основне його завдання – випуск продукції чи торгівля товарами високої якості з найменшими витратами. Господарський облік – це спостереження, сприймання, вимірювання та реєстрація господарських фактів або реальних господарських процесів (купівля, виготовлення продукту, виконання роботи, надання послуги тощо) господарювання. Складовими господарського обліку є оперативний, статистичний і бухгалтерський облік. Оперативний облік – це спосіб спостереження і контролю за окремими операціями та процесами з метою управління ними. На ТОВ «Дружба СВК» оперативний облік здійснюється безпосередньо на робочому місці (виробничій ділянці, складі, цеху тощо). Статистичний облік – це планомірне збирання й вивчення інформації про масові кількісні та якісні явища й закономірності загального розвитку за конкретних умов, місця й часу. Облік робочого часу – для нарахування заробітної плати, складання форм статистики. Звітності – перелік, що надаються у формах фінансової звітності.

Бухгалтерський облік – це спосіб суцільного документального спостереження й контролю за господарською та фінансовою діяльністю підприємств і організацій й відповідного відображення отриманої інформації.

Суть бухгалтерського обліку в ТОВ «Дружба СВК» визначають такі його властивості:

- систематичне і послідовне відображення всіх господарських операцій у міру їх здійснення;
- документальне обґрунтування господарських операцій;
- застосування різних способів обробки облікової інформації — рахунків, подвійних записів, балансу та ін.

Облік, аналіз і перевірка інформації ТОВ «Дружба СВК» спрямовані на:

- дотримання Положення про господарську діяльність;
- контроль за виконанням завдань виробництва щодо кількості, якості й асортименту;
- контроль за зберіганням власності підприємства;

- виявлення невикористаних резервів;
- контроль за оплатою праці;
- облік, аналіз і контроль за заощадженням і використанням коштів;
- контроль за рівнем рентабельності виробництва продукції;
- виявлення резервів подальшого збільшення виробництва;
- забезпечення наявності первинної документації;
- побудова обліку на підприємстві.

В обліку застосовують різні вимірники для відображення господарських засобів і процесів, що здійснюються на підприємстві, а також їх кількісних та якісних характеристик.

Облікові вимірники застосовують для оцінювання ефективності господарських операцій за кількісними та вартісними критеріями в бізнес-плані та державній фінансовій і статистичній звітності. Облікові вимірники поділяють на натуральні, трудові та грошові.

Натуральні вимірники застосовують для отримання інформації про господарські засоби та процеси в їх натуральному вираженні (через масу, об'єм, площу). Їх застосовують для обліку тільки однорідних об'єктів.

Трудові вимірники використовують для визначення кількості витраченої праці в одиницях робочого часу (хвилинах, годинах, днях, місяцях, роках). За допомогою трудових вимірників можна узагальнювати й порівнювати різнорідні величини.

Грошові вимірники застосовують для узагальненого відображення наявності та руху засобів підприємства, джерел їх формування, господарських процесів і результатів діяльності в єдиному грошовому вираженні (з метою планування та обліку процесів виробництва і обігу, визначення фінансових результатів підприємства).

Для обліку в ТОВ «Дружба СВК» застосовується план рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій і організацій №291 зі змінами та доповненнями. З метою забезпечення необхідної деталізації обліково-економічної інформації з

дозволу головного бухгалтера вводиться додаткова система субрахунків. Облік витрат на підприємстві ведеться на рахунках класу 9 «Витрати діяльності», для обліку господарських операцій ТОВ «Дружба СВК».

В ТОВ «Дружба СВК» використовується централізована форма організації бухгалтерського обліку (рис. 3.2). Центральна бухгалтерія являє собою структурний підрозділ установи, який здійснює повний цикл облікового процесу в межах діяльності господарювання. В такому разі поділ облікових функцій відбувається в межах бухгалтерської служби.

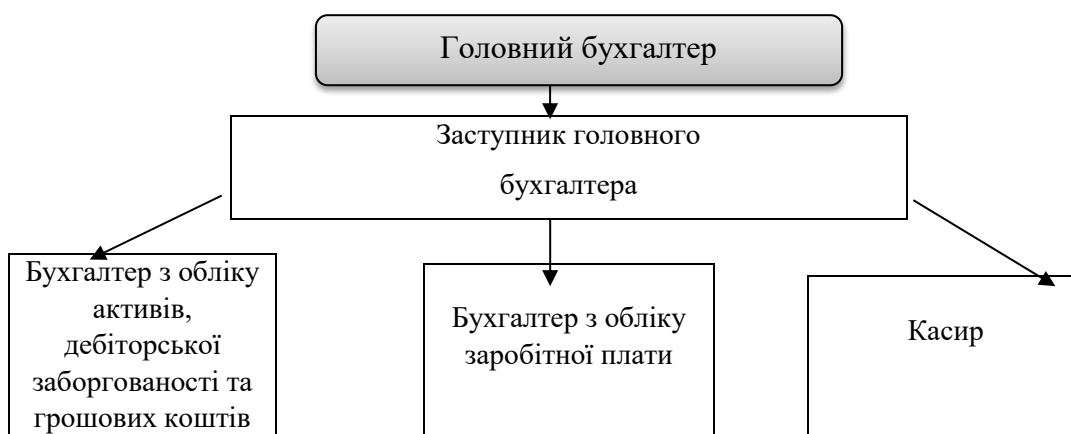


Рис. 3.2 – Схема зображення централізованої форми організації бухгалтерського обліку в ТОВ «Дружба СВК»

Штат бухгалтерії в ТОВ «Дружба СВК» складається з головного бухгалтера, заступника головного бухгалтера, а також 2 бухгалтерів, кожен з яких відповідає за свою частку роботи згідно посадової інструкції та касира (табл. 3.6).

Облікові реєстри складаються на підприємстві щомісяця, підписуються виконавцями та головним бухгалтером або особою, на яку покладено ведення бухгалтерського обліку підприємства. Ведення облікових реєстрів та контирування документів первинного обліку здійснюються із застосуванням, щонайменше, коду класу рахунків й коду синтетичного рахунку.

Таблиця 3.6 – Склад бухгалтерії та зміст службових обов'язків бухгалтерів ТОВ «Дружба СВК»

Посада	Скорочений зміст службових обов'язків
Головний бухгалтер	Загальне керування обліком та звітністю. Організовує контроль та ревізію. Перевіряє та підписує первинну та річну бухгалтерську документацію. Облік розрахунків з постачальниками послуг. Облік валютних операцій та розрахунків по податкам та платежам.
Заступник головного бухгалтера	Здійснює контроль за роботою з ведення бухгалтерського обліку зобов'язань і господарських операцій (реалізація послуг, розрахунків з постачальниками та замовниками за надані послуги, рух грошових коштів на валютних і гривневих рахунках). Веде оперативний облік надходжень і платежів грошових коштів, здійснювати обов'язковий продаж частини валютної виручки, розміщує вільні грошові кошти на банківських депозитних внесках, складає щомісячні оперативні дані про рух грошових коштів за транзитним і поточними рахунками підприємства. Бере участь у розробці та здійсненні заходів, спрямованих на дотримання фінансової дисципліни та раціональне використання ресурсів.
Бухгалтер з обліку активів, дебіторської заборгованості та грошових коштів	Веде облік матеріалів на підприємстві. Складає оборотні відомості за матеріальними рахунками 20,26 та ін. Веде облік за рахунками 10, 11, 12,13, 15, 22. Нараховує амортизацію нематеріальних активів. Веде облік розрахунків з покупцями. Веде облік за рахунками 361, 362. Веде облік матеріалів за субрахунками рахунку 20 та виробництва за рахунками 23, 25, 26 . Веде облік грошових коштів за рахунками 301,311,333.
Бухгалтер з обліку заробітної плати	Здійснює прийом, аналіз і контроль табелів обліку робочого часу і готує їх до лічильної обробки. Приймає і контролює правильність оформлення листків про тимчасову непрацездатність, довідок з догляду за хворими та інших документів, що підтверджують право на відсутність працівника на роботі, готує їх до лічильної обробки, а також для складання встановленої бухгалтерської звітності. Здійснює нарахування заробітних плат працівникам підприємства, здійснює контроль за витрачанням фонду оплати праці.
Касир	Здійснює операції, пов'язані з прийманням та видаванням готівкових грошових коштів через касу підприємства, зберігає всі прийняті цінності. Одержує в установах банку готівку, здійснює записи в касовій книзі операцій одержання і видавання готівки за кожним прибутковим касовим ордером і видатковим документом в день їх надходження або видавання. Підписує прибуткові касові ордери та видаткові документи відразу після одержання або видавання по них готівки, а на доданих до них документах ставить штамп «Сплачено».

На підприємстві використовується автоматизована форма обліку, схема якої наведена на рис. 3.3.

Розріз (деталізація) аналітичної інформації у регістрах бухгалтерського обліку може розширюватися, змінюватися, в залежності від конкретних потреб.

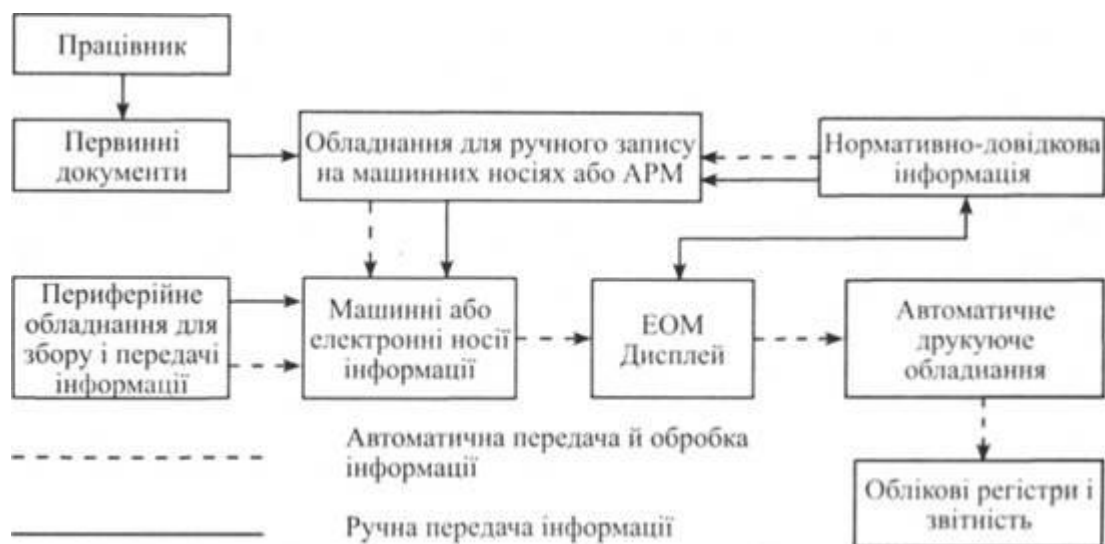


Рис. 3.3 – Схема автоматизованої форми обліку в ТОВ «Дружба СВК»

Аналітичні дані в облікових регістрах узгоджуються з даними синтетичного обліку на останнє число місяця.

Господарські операції в ТОВ «Дружба СВК» відображаються в облікових регістрах під час надходження первинних документів або підсумками за місяць, в залежності від характеру і змісту операцій. Інформація до облікових регістрів переноситься після перевірки первинних документів за формою та змістом.

Підсумкові записи в регістрах ТОВ «Дружба СВК» звіряються з даними первинних документів, які були підставою для записів у них (табл. 3.7).

Таблиця 3.7 – Складання первинних документів в ТОВ «Дружба СВК»

Бухгалтерські документи					
За способом складання і опрацювання	За місцем складання	За кількістю охоплених операцій	За порядком складання	За характером задокументованих операцій	За призначенням
Вручну	Внутрішні	Разові	Первинні	Розрахункові	Розпорядчі
За допомогою ЕОМ	Зовнішні	Накопичувальні	Зведені		Комбіновані

3.3. Облік готівкових грошових коштів та розрахунків

Касові операції – це операції, пов'язані з прийманням, зберіганням, видачею готівки касами банків, підприємств, організацій тощо. ТОВ «Дружба СВК» згідно із законодавством зберігає свої кошти в банках. Для здійснення операцій з готівкою в ТОВ «Дружба СВК» є каса. Каса ТОВ «Дружба СВК» – приміщення, призначене для приймання, видачі і зберігання готівкових коштів, інших цінностей і касових документів, де ведеться касова книга. Каса – спеціально обладнане приміщення, де кошти зберігаються в металевій шафі. Видача грошей здійснюється через віконце, при зачинених дверях. Доставка отриманої готівки з банку здійснюється, в разі потреби, з охороною; не можна перевозити готівку в громадському транспорті.

ТОВ «Дружба СВК» може розраховуватись готівкою як за рахунок коштів, одержаних у банку, так і за рахунок готівкової виручки. Сума готівкового розрахунку з одним підприємством (підприємцем) не перевищує 10 тис. грн. на день.

Встановлюється ліміт залишку готівки в касі ТОВ «Дружба СВК» обслуговуючим банком АТ «Райффайзен Банк Аваль». Штраф за перевищення ліміту готівки в касі стягується в двократному розмірі сум виявленої понадлімітної готівки за кожний день. В дні виплати зарплати впродовж трьох днів дозволяється перевищення ліміту готівки в касі. Інвентаризація каси проводиться раптово у терміни, встановлені керівником. Результати інвентаризації оформляють актом інвентаризації. Надлишки оприбутковують у дохід підприємства, нестачі відносять на касира (крім випадків крадіжок, стихійних лих тощо). Рух коштів у касі оформлюють такими первинними документами.

- прибутковий касовий ордер (форма № КО-1);
- видатковий касовий ордер (форма № КО-2);
- платіжні, розрахунково-платіжні відомості.

Синтетичний облік грошових коштів у касі ТОВ «Дружба СВК» ведеться на активному рахунку 30 «Готівка», субрахунку 301 «Готівка в національній валюті».

Надходження грошей відображається за дебетом рахунку, витрачання – за кредитом рахунку. В балансі сальдо цього рахунку відображається в розділі 2 активу ТОВ «Дружба СВК».

Бухгалтерські проведення з обліку касових операцій на ТОВ «Дружба СВК» наведено у табл. 3.8.

Таблиця 3.8 – Карта рахунку 301 ТОВ «Дружба СВК» за 05.05.2021 р.

Період	Документ	Аналітика Дебіт	Аналітика Кредит	Дебіт	Кредит	Сума тис.грн.
05.05.2021	Прибутковий касовий ордер 0000-001124	За продукцію, послуги (361. 371)	Магазин №2 Зоря Сільпо	301	361	22238,71
05.05.2021	.Прибутковий касовий ордер 0000-001125	За продукцію, послуги (361. 371)	ФОП Тропанець К.Д.	301	361	33238,71
05.05.2021	.Прибутковий касовий ордер 0000-001126	За продукцію, послуги (361. 371)	ФОП Колева А.В.	301	361	43238,71
05.05.2021	Прибутковий касовий ордер 0000-001127	продукцію, послуги (361. 371)	ФОП Сидір С.І.	301	361	44628,71
05.05.2021	.Прибутковий касовий ордер 0000-001128	За продукцію, послуги (361. 371)	Влаев С.С	301	3771	44428,71
05.05.2021	Прибутковий касовий ордер 0000-001129	За продукцію, послуги (361. 371)	ФОП Дергач О.П.	301	361	46608,71
05.05.2021	Прибутковий касовий ордер 0000-001130	За продукцію, послуги (361. 371)	ФОП Златова І.В.	301	361	47988,71
05.05.2021	Прибутковий касовий ордер 0000-001131	За продукцію, послуги (361. 371)	ФОП Арнаутова К.К.	301	361	49102,71
Обороти за період і сальдо на кінець						331473,68

Узагальнення операцій за дебетом та кредитом рахунку 30 «Готівка»

ведеться у відповідних машинограмах.

Облік розрахунків з дебіторами та готівкових операції та готівкових грошових коштів ТОВ «Дружба СВК» відображається в наступних формах фінансової звітності (табл. 3.9).

Таблиця 3.9 – Відображення реалізації продукції та дебіторської заборгованості у фінансової звітності в в ТОВ «Дружба СВК» у 2021 р.

Форма звітності	Код рядка	Назва рядку	Сума станом на 31.12.2021 р., тис. грн.
Форма №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»	1161	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	890550
	1166	Готівка	47
Форма №5 «Примітки до річної фінансової звітності»	640	Готівка:	47
	670	суми грошових коштів в дорозі;	7800
	680	Еквіваленти грошових коштів.	3280

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Дослідження теоретичних та практичних питань бухгалтерського обліку та аудиту готівкових грошових коштів та їх розрахунків на підприємстві, сутності та її класифікації грошових коштів, особливостей організації обліку на підприємстві і дослідження фінансового обліку та аудиту готівкових грошових коштів, проведення економічного аналізу основних техніко-економічних показників діяльності з поглибленим аналізом грошових коштів за 2020-2021 рр. на прикладі ТОВ «Дружба СВК» дозволило зробити висновки:

1. У першому розділі роботи проведено аналіз публікацій присвячених сутності та класифікації грошових коштів підприємства, готівкових розрахунків дозволив дати визначення сутності даних економічних категорій, систематизувати класифікацію грошових коштів за відповідними ознаками, виявити питання практичної направленості в організації фінансового обліку готівкових розрахунків та їх нормативного регулювання. Досліджено документальне оформлення готівкових розрахунків та касових операцій, їх синтетичний облік та відображення у фінансовій звітності, наведена кореспонденція рахунків.

2. У другому розділі роботи проведено дослідження методики аудиту готівкових розрахунків підприємства та відображення їх у фінансовій звітності, складено аудиторський висновок даного об'єкту дослідження в ТОВ «Дружба СВК», а саме:

2.1. Досліджена мета, завдання, джерела інформації, основні етапи аудиту та порушення касових операцій та готівкових розрахунків, які аудитор може виявити при їх перевірці на підприємстві.

2.2. Аудит наданої фінансової звітності в частині відображення готівкових грошових коштів та розрахунків в ТОВ «Дружба СВК» за станом на 31 грудня 2021 року показав, що:

– надана інформація свідчить про відповідність здійснюваної господарсько-фінансової діяльності ТОВ «Дружба СВК» чинному законодавству. Прийнята система бухгалтерського обліку відповідає вимогам законодавчих і нормативних актів. Фінансова звітність підприємства, у частині відображення готівкових грошових коштів та розрахунків на основі облікових даних і в

– дані Форми №1 ТОВ «Дружба СВК» свідчать про нестійку фінансову ситуацію за 2020 та 2021 роки. На підприємстві баланс не є абсолютно ліквідним та спостерігається погіршення рівня ліквідності, про що свідчить зміну показників ліквідності: зменшення коефіцієнту поточної ліквідності на 26,6% пункти, швидкої ліквідності – на 12,3% пункти, та коефіцієнт абсолютної ліквідності зниження на 12,3%;

–цілому вірогідно відображає фактичний фінансовий стан на 31.12.2021р.;

– фінансова звітність справедливо й вірогідно у всіх істотних аспектах відображає фінансовий стан ТОВ «Дружба СВК» за станом на 31 грудня 2021 р., а також результати його діяльності за 2021 рік, відповідно до Національних стандартів фінансової звітності й інших нормативно-правових актів України.

3. В третьому розділі роботи на підставі даних бухгалтерського обліку та форм фінансового звіту підприємства ТОВ «Дружба СВК» за 2020-2021 рр. був проведений економічний аналіз основних показників діяльності підприємства з поглибленим аналізом грошових коштів підприємства, досліджено особливості організації бухгалтерського обліку на підприємстві та фінансового обліку касових операцій та готівкових розрахунків, на підставі чого виявлено:

3.1. Аналіз основних техніко-економічних показників діяльності ТОВ «Дружба СВК» у 2020 році в порівнянні з 2021 роком свідчить про її стійку позитивну тенденцію у зміні більшості показників:

– чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг в 2021

році в порівнянні з 2020 роком збільшився на 50462 тис. грн., або на 54,1%;

– витрати підприємства в 2021 р. в порівнянні з 2020 р. зменшились: собівартість реалізованої продукції – на 19177 тис. грн. або на 18,2%, інші операційні витрати – на 482 тис. грн. або на 99,4%, також зменшились витрат на 1 грн. реалізованої продукції на 52,95%, що позитивно вплинуло на фінансовий результат від основної операційної діяльності підприємства, але збільшилися витрати на збут – на 2965 або в 3,4 рази;

– фінансовий результат до оподаткування в 2021 році в порівнянні з 2020 роком збільшився на 64261 тис. грн. або в 3,8 рази за рахунок збільшення: фінансового результату від основної операційної діяльності на 66151 тис. грн. або в 3,9 рази, але фінансовий результат від іншої діяльності був від'ємним (збиток) –1938 тис. грн., який збільшився на 1351 тис. грн. або в 2,3 рази; фін. результат від іншої діяльності зменшився на 57 тис. грн. так само з фін. діяльністю яка зменшилась на 482 тис. грн. або 99,4%;

– рентабельність в 2021 році в порівнянні з 2020 роком збільшилась: рентабельність продукції – на 52,9% пункти та рентабельності виробництва – на 25,2 % пунктів, що є позитивною тенденцією в змінах основної операційної діяльності підприємства;

– в 2021 році в порівнянні з 2020 роком відбулось покращення використання окремих ресурсів підприємства: фондівіддача зменшилась на 0,11%; фондорентабельність збільшилась на 53,8%; матеріаловіддача збільшилась на 0,075 грн/грн або 20.5%; трудові ресурси – зменшилась продуктивності праці одного працюючого на 106546,6 грн. або на 29,5%;

– рентабельність виробництва збільшилась на 25,2%.

3.2. Аналіз грошових коштів та ліквідності балансу ТОВ «Дружба СВК» показав, що:

– в 2021 році порівняно з 2020 оборотні активи підприємства: збільшились на 24,3%, але спостерігається зменшення грошових коштів – на 10234 тис. грн. або. на 25%, що є негативним;

– в структурі оборотних активів в 2021 року найбільшу питому вагу займали запаси – 37,8% та питома вага інших елементів оборотних активів складала: грошових коштів та їх еквіваленти –13,8%, кошти в розрахунках – 3,6%;

– на кінець 2020 р. відбулось зменшення грошових коштів на 10234 тис. грн. або 25% причина цьому зменшення поточного рахунку в банку і готівки на суму 10227 тис. грн. або 25,1% та 7 тис. грн. (13%). За даними розрахунків на початку звітнього 2021 року найбільшу питому вагу серед показників займали поточні рахунки в банку 99,9%, поміж цього готівка – 0,1%. На кінець звітнього 2021 року спостерігаються такі зміни: зменшення поточних рахунків в банку на 0,01%, а за нею і готівки на 0,1%.

– аналіз ліквідності підприємства за відносними показниками здійснюється показав, що коефіцієнти ліквідності перевищує нормальні значення це означає що підприємство ТОВ «Дружба СВК» може покривати власні короткострокові зобов'язання та позитивно впливає на фінансовий стан підприємства.

3.3. Бухгалтерський облік в ТОВ «Дружба СВК» ведеться згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16 липня 1999 р. (зі змінами та доповненнями), Національними Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та іншими нормативно-правовими актами, що регламентують ведення бухгалтерського обліку та результатів діяльності. За період, що перевірявся, облікова політика підприємства не змінювалась. На підприємстві застосовується автоматизована форма обліку Досліджено практичні аспекти фінансового обліку готівкових грошових коштів та розрахунків на підприємстві, наведено кореспонденцію рахунків та відображення у фінансовому звіті підприємства.

4. Пропозиції щодо удосконалення бухгалтерського обліку, проведення аудиту готівкових грошових коштів та готівкових розрахунків і економічного аналізу грошових коштів в ТОВ «Дружба СВК» щодо об'єкту дослідження:

– з метою управління грошовими потоками та фінансової стійкістю на підприємстві необхідно проводити аналіз складу, структури та динаміки як оборотних активів та їх елементів – грошових коштів, їх структури, динаміки, оборотності, а також ліквідності балансу підприємства та його фінансової стійкості, аспекти якого наведені у п.3.2 3 розділу кваліфікаційної роботи;

– з метою підвищення ефективності діяльності підприємства, покращення розрахункової дисципліни, підвищення управління грошовими коштами та збільшення їх надходження в системі управління підприємством, ввести на підприємстві Наказом «Про облікову політику підприємства» управлінський облік та його прийоми та методи управління;

– для ефективного управління грошовими потоками підприємства, збільшення ліквідності активів та грошових коштів від всіх видів діяльності підприємства, формування ефективної політики управління його діяльністю, застосовувати систему бюджетування майбутньої діяльності підприємства, як інструмент планування та коригування операційною діяльністю, раціонального та ефективного використання ресурсами в системі управлінського обліку на підприємстві.

5. Результати дослідження, які наведені в кваліфікаційної роботі, доповідались на «Науковій конференції здобувачів вищої освіти» ОНТУ (28-30.03.2023р., м. Одеса).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бурляй А. П., Андриющенко А. М., Серета Г. І. Економічна теорія, навчальний посібник: Частина І. «Центр учбової літератури» Київ, 2009. 325с.
2. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів [Ф.Ф. Бутинець та ін.]; під заг. ред. [і з передм.] Ф.Ф. Бутинця. 8-ме вид., доп. іперероб. Житомир: ПП «Рута», 2009. 912 с.
3. Чухно А.А. Природа сучасних грошей, кредиту та грошовокредитної політики // Фінанси України. № 1. 2007. С. 3–16.
4. Дерій М. В. Дефініції «грошові кошти» і «грошові потоки»: відмінності та взаємозв'язок // Економічний аналіз. 2010. Випуск 6. С. 60-64.
5. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Звіт про рух грошових коштів», затверджений у липні 1977 рвід 01.01.2012 (зі змінами) [Електронний ресурс]. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/929_019 (дата звернення 01.06.2023).
6. Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств, затверджено 28.07.2006р. (зі змінами) [Електронний ресурс]. URL: <http://www.uazakon.com/big/text892/pg1.htm> (дата звернення 01.06.2023).
7. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський словник. Ж: Рута, 2008. 224с.
8. Осовська Г.В., Юркевич О.О., Завадська Й.С. Економічний словник [Текст]. К. : Кондор, 2007. 358 с.
9. Пушкар М.С. Фінансовий облік: [підручник]. Тернопіль: Карт-бланш, 2002. 628 с.
10. Несходовський І.С. Облік грошових коштів та контроль їх виконання в підприємствах торгівлі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит»

[Електронний ресурс]. К.: 2009. 20 с. URL: <http://www.nbuuv.gov.ua/ard/2009/09nisvpt.zip>. (дата звернення 01.06.2023).

11. Дерій М.В. Облік і контроль грошово-розрахункових операцій в житловому будівництві: дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» [Електронний ресурс]. Тернопіль 2013 259 с. URL: http://library.tneu.edu.ua/images/stories/praci_vukladachiv. (дата звернення 01.06.2023).

12. Остафійчук С. М. Грошові кошти та їх еквіваленти – найліквідніші активи підприємства // Науковий вісник Ужгородського університету. 2011. Серія Економіка. Спецвипуск 33. Частина 2. С. 215-220. (дата звернення 01.06.2023).

13. Постанова Правління НБУ від 29.12.2017 № 148 «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні (із змінами та доповненнями) п. 2 розд. I Положення № 148.

14. Безкоровайна Л. Облік грошових коштів. // Новий бюджетний облік. №5. 2022. URL: <https://ibuhgalter.net/ru/material/1338/26374> (дата звернення 01.06.2023).

15. Інструкції про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджений Наказами Міністерства фінансів №291 від 10.11.1999р. (зі змінами). URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення 01.06.2023).

16. Бухгалтерський облік у громадському харчуванні. Навчальний посібник. Ф.Ф. Бутинець та інші. Житомир: ПП «Рута», 2002. 440 с.

17. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 19 квітня 2001 р. N186. [Електронний ресурс] URL : <http://www.minfin.gov.ua/file/link/>. (дата звернення 01.06.2023).

18. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. №996-XIV (зі змінами) [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3332-17> (дата звернення 01.06.2023).

19. Крупка Я. Д. «Облік оборотних сільськогосподарських активів» // Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. Я. Микитюк та ін. 3-тє вид., доп. і перероб. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. 418 с.

20. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу : навч.-метод. посібн. К. : Вид-во КНЕУ, 2000. 263 с.

21. Загальний інформаційно-довідковий ресурс. 2019 URL: <https://news.dtkk.ua/state/cash-handling/54141-kerivnik-vikonuje-funkciyi-kasira-shho-z-pidpisanniam-kasovix-dokumentiv> (дата звернення 01.06.2023).

22. Онищенко В. Касова дисципліна. 2023. URL: <https://buhplatforma.com.ua/article/7881-kasova-distiplna-2020> (дата звернення 01.06.2023).

23. Газета «Інтерактивна бухгалтерія». № 86. 07.05.2018. URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/oneanalytics/117987> (дата звернення 01.06.2023).

24. Як проводити готівкові розрахунки. 2018. URL: <https://news.dtkk.ua/state/cash-handling/49089-iaak-provoditi-gotivkovi-rozrahunki-rozicicia-nacbanku> (дата звернення 01.06.2023).

25. Організація касової роботи підприємства та його підрозділів. 2004 URL: https://bz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/BZ007717 (дата звернення 01.06.2023).

26. Макухов А. Аудит грошових коштів методика та організація. 2011 URL: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/accountant/17515/> (дата звернення 01.06.2023).

27. Івасів Б.С. Гроші та кредит: Підручник . Тернопіль, К.: КонДор, 2008. 528 с.

28. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене Наказом

Міністерства фінансів України № 73 від 07 лют. 2013р. (зі змінами). URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення 01.06.2023).

29. Скоробогатова В.В. Бухгалтерський облік та контроль активів: проблеми теорії та методології : монографія . Житомир : ЖДТУ, 2012. 520 с.

30. Крупка Я.Д., Задорожний З.В., Гудзь Н.В. «Фінансовий облік»: Підручник. Тернопіль; 2019. 154 с.

31. Аудит: Підручник: // Ф.Ф. Бутинець, В.Г. Олюха, Є.В. Афанасьєв та ін. Київ: УДК, 2019. 378 с.

32. Кулаковська Л., Пича О. Аудит готівково-розрахункових операцій: Підручник. Київ. 2000. 117 с.

33. Альошкіна Н. Схема оформлення касових операцій підприємств. 2018. URL: https://pidru4niki.com/15940401/finansii/sutnist_gotivkovoyi_formi_rozrahunkiv (дата звернення 01.06.2023).

34. Козаченко А.Ю. Комплексний підхід до організації та методів проведення аудиту грошових коштів»: Підручник. Вінниця, 2021. 229 с.

35. Побережець О.В., Маліновська К.І., Файт І.В. Облік, аналіз і аудит»: Підручник // Одеса, 2014. 772 с.

36. Магденко Д. Аудит касових операцій та підзвітних сум // Студентська бібліотека: облік і аудит. URL: <https://buklib.net/books/31089/> (дата звернення 01.06.2023).

37. Положення про введення касових операцій у національній валюті в Україні № 148 від 29.12.2017 (зі змінами) (з подальшими змінами і і доповненнями) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0040-05> (дата звернення 01.06.2023).

38. Мельник І. П. Фінансовий облік та аудит. Київ: Атіка, 2018. 288 с.

39. Податковий кодекс України, затверджений Наказом Верховної Ради України №2755-VI від 02.12.2010 р. (зі змінами). URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення 01.06.2023).

40. Наказ «Про затвердження типових форм первинного обліку», затверджений Міністерством Статистики України №352 від 29.12.95 р. (зі змінами). URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення 01.06.2023)..

41. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський (Фінансовий) облік: підруч. К.: Алерта, 2013. 55 с.

42. Хорунжий В.С., Шиманська Н.О. Фінансовий облік та звітність. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 288 с.

43. Предборський В. До питання про сутність економіки // Підприємництво, господарство, право. 2004. № 12. С. 111-115.

44. Головань Ю. О., Козловська О. О., Зайченко О. А. Бухгалтерський облік і звітність: навчальний посібник. Київ: Атіка, 2020. 232 с.

45. Левковська О.В., Балановська І.В. Бухгалтерський облік та звітність: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2021. 141 с.